

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: LUDLOW 5-9500

VOL. LIV

Price 10¢

TREČIADIENIS — WEDNESDAY, GRUODIS — DECEMBER 30, 1970

Nr. 304

Ivairenybės iš Vokietijos

VALTERIS BANAITIS, Draugo korespondentas Bonnoje

Vakarų Vokietijoje pradėta platus mato švietimo reforma. Ypač padaugės universitetų bei studentų skaičius. Nesant centralizacijos — kraštas yra federacija — nėra centrinės švietimo ministerijos. Švietimo reikalai priklauso paskirų federacijos narių — „Land'ų“ (valstijų) vyriausybėms. Todėl sunku matuoti dabartines išlaidas švietimo reikalams. Geras matas tačiau yra išlaidų švietimo sistemai santykis su krašto nacionalinių produktų kiekiu (gross social product). Jis šiuo metu per metus įvertinamas 600 milijonų sumai, iš kurios švietimo reikalams tenka 24 bil. arba keturi procentai. Iki 1980 m. šia suma žadama padidinti iki 100 bil., taigi penkis kartus. Tačiau laukiama, kad tuo metu socialinis produktas pakils iki 1,200 bil. markių. Tokiu būdu išlaidos švietimui sudarys aštuonis nuošimčius.

Vakarų Vokietija išgyvena didelį algų pakilimo vaju. Per metus profesinės sąjungos iškovojo darbininkams ir tarnautojams algų pakilimą 12, 15, net iki 30 procentų. Deja, lygiagrečiai, nors mažesniu tempu, kyla kainos, gyventojams brangsta. Idomu tame sąryšyje, kiek „uždirba“ politikai, parlamento (Bundestago) nariai. Jų mėnesinis atlyginimas 5,870 DM (apie 1600 dolerių). Be to, jie gauna dar 330 dolerių (1200 DM) einamoms išlaidoms padengti ir kelioningųjų mėnesiui 900 markių (maždaug 2330 dol.). Viso labo susidaro graži 7,970 DM (arba 2200 dol.) sumelė, tačiau iš jos reikia išlaikyti biurą, mokėti duoklę, savai partijai ir t.t.

Kylančių algų bei kainų akivaizdoje įvairūs institutai yra patenkę skaičiavimus apie 1971 m. ūkinę konjunktūrą Vakarų Vokietijoje. Iš tų duomenų „Vartotojų Sąjunga“ išvedė tokį matematinį vidurkį: darbininkų bei tarnautojų algos pakils maždaug 10, 3 proc., savarankių verslininkų pajamos (free enterprises) pakilsiančios tik 3,8 nuošimčius. Laukiamas vidutinis kainų pakilimas sudarys 3,1 nuošimtį nuo 1970 lygio.

Iš šešiasdešimt milijonų Vakarų Vokietijos gyventojų 37 mil-

ijonai skaito dienraščius, kas sudaro apie 80 proc. visų suaugusių. Dar dešimt procentų laikraščius skaito nereguliariai.

Gimimų skaičius Vakarų Vokietijoje mažėja toliau. Laukiama, kad 1973 m. gimimų ir mirimų skaičius bus lygus, vad. natūralus gyventojų prieauglis pasieks nulį.

Žodžiai gražūs, bet nevykdomi

NEW YORK. — Jungtinių Tautų generalinė asamblėja, baigdama sesiją, gruodžio 10 d. paskelbė „Žmogaus Teisių Dieną“. Ta proga Jungtinių Tautų generalinis sekretorius U Thant paskelbė atsisaukimą į visą pasaulį, kuriame tarp kitko sako:

„Žmogaus Teisių Dieną Jungtinės Tautos siekia pabrėžti, kad visi Jungtinių Tautų organizacijos nariai yra įpareigoti ginti žmogaus teises, garantuoti pagrindines žmogaus laisves ir respektuoti visų žmonių kilumą. Ypatingo dėmesio visi privalo atkreipti, kad kiekvienoje tautoje būtų sudarytos tinkamos sąlygos visiems. Daugelio kraštų vyrai, susirinkę Jungt. Tautų generalinėje asamblėjoje, aiškiai pabrėžė, kad žmogaus teisių apsauga yra pagrindinis šios tarptautinės organizacijos uždavinys. Nežiūrint J. Tautų organizacijos paruoštų ir priimtų normų žmogaus teisėms apsaugoti, daugelyje kraštų žmogaus teisės yra pažeidžiamos ir paneigiamos. Jungt. Tautų kreipia visų dėmesį į tuos faktus ir kviečia bendrai akcijai tautinių ir tarptautinių mastu kovoti prieš žmogaus teisių pažeidimus. Taip pat ir J. Tautų pareiškime, paskelbtame minint J. Tautų 25 metų įsikūrimo sukaktį, iškeliama visų J. Tautų atstovų iškilmingas pasisąjūdas visais galimais būdais kovoti prieš žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių pažeidimus, siekiant pašalinti tokių pažeidimų priežastis ir visus prireikiant respektuoti žmogaus asmens kilumą be jokių rasės, spalvos, lyties, kalbos ar religijos skirtumų ir diskriminacijos.

Gaila tik, kad U Thant nepaminėjo, kas yra tas, kuris tas prigimtines žmogaus teises pažeidžia ir pažeidžia. Mums tai aišku.

Sniečkus gali iškristi

Vilniuje š.m. lapkričio 24 d. įvykusiame Lietuvos kom. partijos Centro Komiteto plenumo nutarta partijos eilinių, 16-ji suvažiavimą sušaukti 1971 m. vasario 10 d. Įprasta tvarka, okup. Lietuvos komunistų suvažiavimai vyksta prieš Sovietų S-gos kom. partijos suvažiavimus. Kitais metais maskvinis suvažiavimas įvyks 1971 m. kovo 30 d.

Lietuvos kom. partijos suvažiavime Vilniuje, be atskaitinių pranešimų, įvyks ir LKP Centro Komiteto rinkimai.

Okup. Lietuvoje kalbama, kad tie rinkimai gali būti ypatingi vienu pažūriu — į CK pirmojo sekretoriaus kėdę, vietoje ilgamečio Antano Sniečkaus, gali įkopti, ar tiksliau — Maskvos būti įsodintas, kitas ištikimas ir žymiai Maskvai, jos rusinimo krypčiai tinkamesnis komunistas. Tokiu galėtų būti dabartinis „ministrų tarybos“ pirmininkas, J. Maniūšis, „sultietuvėjęs“ rusas. (E.)

Karnodijoje vyrai ir moterys nepalieka ginklo net kraustydami. Nežinia kas ir iš kur gali pradėti šaudyti.

Padidės socialinio draudimo pensijos

WASHINGTON. — Senatas priėmė socialinio draudimo įstatymo projektą, kuriuo apdriustųjų skaičių padidina. Socialinio draudimo galės pasinaudoti 2 milijonai vyresniojo amžiaus žmonių.

Pagal tą įstatymą į pensijas išėję asmenys gaus dešimt procentų daugiau, ir nemažiau kaip 100 dolerių į mėnesį. Iki šiol buvo mažiausia pensija 64 dol. Už įstatymą balsavo 49, prieš 21. Projektą atstovų rūmai buvo priėmę anksčiau.

Nebuvo laiko ir senatas nesvarstė bendros gerovės įstatymo projekto. Tas klausimas buvo atidėtas kitam Kongresui, 92-am, susirenkančiam 1971 m.

Du Herbertai, du šykštuoliai

BLACKMINSTER, Anglija. — Du pirmojo pasaulinio karo veteranai ir neatskiriama draugai vienas kitam siuntinėja kalėdinį atviruką tik kas antri metai. Tai daro todėl, kad taupydami nuo 1920 metų siuntinėja vis tą patį, kur užrašyta: „Nuo Herberto — Herbertui“.

Iš Baltųjų rūmų pranešama, kad Nixonas greičiausiai šauks naująjį Kongresą tik sausio 21, o iki to laiko turės dar dirbti senasis. Priešingu atveju, dabartinis Kongresas turės dirbti Naujųjų Meilų dieną ir sausio 3, sekmadienį.

Popiežius — vargšų užtarėjas

VATIKANAS. — Paulius VI kreipėsi į Romos miesto valdžią, prašydamas, kad būtų atkreiptas dėmesys į varginguosius. Pas jį buvo atsilankęs miesto meras Darida su kitais pareigūnais, tai ta proga popiežius pasakė, kad jis nori būti vargšų užtarėju.

Romos priemiesčiuose 100,000 žmonių gyvena lūšnose, o kelis kartus daugiau senuose namuose, kurie neturi būtiniausių patogumų. Praėjusį mėnesį liūšių gyventojai buvo susimokę ir nelegaliai užėmė keletą naujai pastatytų apartamentinių namų. Žinoma, jie iš ten buvo iškrapėtyti. Tada jie susirinko demonstruoti prieš Šv. Petro baziliką. Vėliau su visa savo menka manta jie apsigyveno Romos gatvėse, iki miestatvado kur juos patalpinti.

Baskai keršys ispanų teisėjams

BURGOS. — Baskų nacionalistai paskelbė, kad jie niekada neatleis ir keršys kariniams teisėjams, kurie nuteisė šešis sušaudyti ir 10 kalėjimu, iš viso 351 metus. Teisėjai, kad turėtų ir kažin kokią stiprią apsaugą, neturės ramybės ir bus nužudyti, skelbia nacionalistai.

Po teismo sprendimo San Sebastian gatvėse prasidėjo neramumai ir demonstracijos. Jau nimas sudegino daug automobilių, išmušė krautuvų langus. Romoje prie Ispanijos konsulato sprogo bomba. Briuselyje apie 200 demonstrantų įsiveržė į Ispanijos ambasadą ir viską sumaišė, sudaužė.

Vakar Franko turėjo ministrų kabineto posėdį ir tarėsi kas daryti. Įtempta padėtis ne tik Ispanijoje, bet ir nepalankios nuotaikos pasaulyje, atrodo, privers generalissimo mirties sprendimą pakeisti kalėjimu.

Amerikoj vyriausybė dabar apversta žydų prašymais gelbėti Leningrade nuteistuosius, tai apie šio sąjungininką Franko neturėjo kada rimčiausiai ir pagalvoti. Tačiau yra žinoma, kad irgi prašė pasigallėti.

Amerikoj daugiausia baskų gyvena Idaho valstijoje, apie 12,000. Jie verčiasi avių auginimu. Mažai organizuoti, tai iš jų neteko išgirsti jokio stipresnio žodžio savo tautiečių apgynimui.

Norima nubalinti, kas nėra baltas — sako Hayes

WASHINGTON. — Kaip rašo Record American (Boston, XII.23, kurį gavome J. E. dėka), kongresmanas Hayes sako, kad jis pakvies liudyti į pakomitetą visus Vigilant laivo jūrininkus ir bandys susidaryti teisingą vaizdą. Hayes nustebintas, kad kapitonas Eustis pakomitety liudijo, jog Kudirka bent prie amerikiečių, jo laive, nebuvo tiek sumuštas, kad kraujuotų. „Kas nors meluoja“, sako Hayes. Pakomitečio pirmininkas, jei reikės, tai kvies liudyti ir Transportacijos sekretorių Volpe.

Hayes, komentuodamas dviejų atsakingųjų karininkų paleidimą į pensiją, parodė savo nepasitenkinimą. „Norima nubalinti tai, kas nėra baltas“. Jis norės su tais vyrais dar susitikti ir pasiūlyti, kas gi ten slepiasi už jų sprendimo, kuris nesiderina su Amerikos interesais. „Kaip jie gali patys spręsti tokius reikalus, kurie palikti tik užsienio politikos specialistams?“

„Tik šiol kariškiai būdavo apsaugoti nuo viešumos. Dabar bus pirmas kartas, kad jie turės atsakyti į klausimus prieš spaudą ir televiziją“. Hayes įsitikinęs, jog tai nebuvo tik tas

vienas nelaimingas atvejis. Tokie dalykai kartojo labai dažnai, tik nebuvo kas juos iškeltų.

Hayes sako, kad iki to laiko jis yra gavęs 3,000 laišku ir telegramų, daugiausia iš Massachusetts valstijos. Visi pritaria jo pakomitečio žygiui. Tik trys buvo, kurie rašė kitaip. Žinoma, kas juos siuntė.

Studentai ir Kudirka

Manchester Union Leader (XII.16) vedamajam rašė, kad New Hampshire universiteto studentai renka parašus, kad Kudirka būtų paleistas. Graži būtų kalėdinė dovana, jei Kosyginas išlausytų studentų prašymo. Tačiau komunistai netiki nei Kalėdomis, nei tiki į Dievą, tai tas jų žygis ta prasme neturi pasisekimo. Tačiau peticija nėra tuščias darbas. Ji bus paskelbta, apie ją žinos pasaulis ir pasiliks istorijai, kad, nežinodami, kaip kurių asmenų neatsakingo veiksmo, Amerika vistik tiek ištikima siekiantiems laisvės ir kad tą šventą principą žino ir pasauliui primena studentai. Studentai juk išgarsino ir 195 metų Vengrijos kovą prieš rusų tankus. Kova buvo beviltinga, prieš geležį ir rusų tironiją išėjo idealistai jaunuoju pilkom rankom. Studentai visados buvo ir yra idealistai. Bėda tik ta, kad kartais jų idealizmą kas nors nukreipia ne ta linkme ir juos paskatina kovoti už klaidingus idealus. Taip rašė šio laikraščio leidėjas William Loeb vedamajame. Tikras lietuvių draugas.

WASHINGTON. — Sen. Muskie sekmadienį išvyksta į V. Vokietiją, Egiptą ir Izraelį.

Laisvasis pasaulis gina nuteistuosius žydus

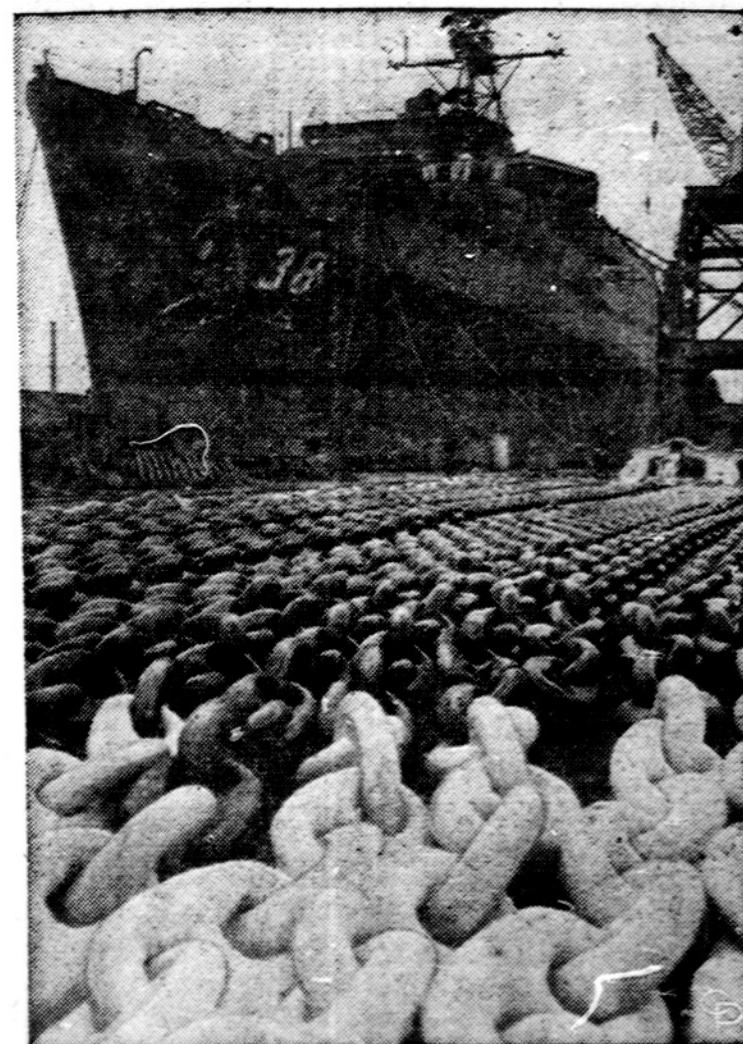
MASKVA. — Nuteistųjų žydų apeliacijos svarstymas pradėdamas šiandieną. Tai neįprastas atsitikimas sovietų teisų praktikoje. Paprastai apeliacijos svarstomos po šešių-8 savaičių. Kas gi verčia taip skubinti? Manoma, kad pasaulio opinija. Žydus gina ir prašo ne taikyti mirties bausmės viso laisvojo pasaulio vadai, prezidentai ir popiežius. Reikia manyti, kad mirties bausmė bus pakeista kalėjimu.

Sovietų ambasada Washingtono buvo žydų piketuojama kasdien. Šiandien žada būti masinės demonstracijos. Demonstracijos prieš sovietų teismo sprendimą ruošiamos visur laisvame pasaulyje. Visur pabrėžiama, kad mirties sprendimas paskelbtas asmenims, kurie nepadarė jokio nusikaltimo, buvo tik įtarimai, kad gali pagrobti lėktuvą.

Nixonas su valstybės sekretorium Rogers tuo reikalu diskutavo kelis kartus ir tarėsi kas galima padaryti ir pagelbėti žydams. Valstybės departamentui spaudos atstovas McCloskey pasakė, kad vyriausybė padarė

SAIGONAS. — Amerikiečiai Vietname vieno penktadalio miško medžių lapus „nupurtė“. Iš lėktuvų išbarstė tam tikrų chemikalų ir tada lapai nukrito, medžiai išdžiūvo. Miškuose, kurių ten daug ir jie tankūs, patogu slapstyti komunistiniams daliniams.

Kiek tas lapų nuėmimas atsilieps miškams ateity, dar sunku pasakyti. Kol kas labiausiai dėl to nukentėję miško žvėrys ir paukščiai. Turės praelti keli dešimtmečiai, iki vėl galės augti tokie pat miškai.

Kelių tūkstančių pėdų ilgumo grandinės laukia, kol bus pakrautos į karinį laivą Pensacola, Quincy, Mass., uoste. Grandinės prilaikys porą inkarų, kurių kiekvienas sveria 22,500 svarų.

SAIGONAS. — Gen. Creighton

Abrams, Amerikos kariuomenės vadas Vietname, prieš Kalėdas perėjo į katalikų tikėjimą. Apeigos buvo kuklios ir norėta užlaikyti paslaptį, bet Los Angeles Times laikraščio korespondentas tai sužinojo ir paskelbė viešumon.

KALENDORIUS

Gruodžio 30: šv. Mansvetas, šv. Anyza, Augas, Audronė. Gruodžio 31: šv. Silvestras, šv. Melanija, Davis, Mingailė. Saulė teka 7:17, leidžias 4:28.

ORAS

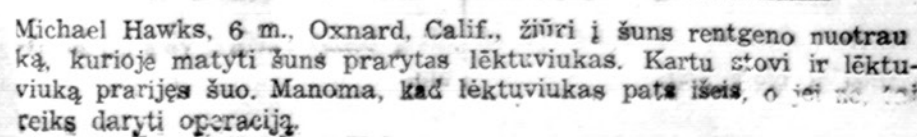
Dalnai apsiniaukę ir kiek šilčiau, temperatūra virš 30 laipsnių.

Nemalonus apsirikiama. Baltimorė iškvietė policiją su šautuvais išrikiavo žmones prie sienos, iškvietė fotografus, bet patikrinusi kišenes nerado ginklų, tik čekius. Žmonės iš ryto savo automobiliuose laukė prie banko, kad galėtų išsikeisti čekius, o kiti juos palaikė plėšikais, laukiančiais, kada turėjo atvažiuoti šarvuotas sunkvežimiai su pinigais.

KŪČIOS KERNAVIEČIU ŠEIMOJE

Valandos piramid. ketv. 5-8 val.,
antr. 2-3 val.

UŽDANGAI NUKRINTANT

Pats pasaulio Kūrėjas neapripiamą laiko begalybę padalijo į tam tikrus laiko tarpus, kuriuos mes metais vadiname. Atskiros tautos, kultūringo žmogaus protas jų pabaigą ir pradžią atžymėjo labai svarbiais ir reikšmingais įvykiais. Ne tik tai krikščioniškos tautos, bet ir daugelis kitų kraštų naujosios žmonijos eros bei metų pradžią atžymi nuo Kristaus gimimo.

Vienų metų keitimasis kitais yra gera proga apžvelgti, kas šeimoje, organizacijoje ar tautinėje bendruomenėje padaryta, atlikta, ko dar nespėta ar nepasistengta atlikti. Šia proga stengiamasi prisiminti ne tik tai sėkmingus darbus bei laimėjimus, bet ir pasitaikiusias blogybes, kad jos būtų pataisytos gerais darbais ir kad ateityje nebūtų pakartotos.

1970 metų uždanga už dienos kitos nusileis ir jau daugiau niekada nepakils, nes laikas niekada atgal nebe grįžta ir nebeapsikartoja. Nes tas, kuris sukūrė amžinybę, laiką ir žmones, buvo ir tebėra didelis Kūrėjas, kuriam niekada netrūksta naujų temų.

1970 metais lietuviškame gyvenime ir veikloje buvo eiliniai, tačiau atžymėti Lietuvos steigiamojo seimo ir laisvės kovų pabaigos 50 metų sukaktimis. Masinių parengimų, tiesa, ne daug tebuvo, tačiau atliktų mažesnių darbų visuma buvo didžiulė ir gyva. Taigi ir praėjusieji metai buvo nemažiau svarbūs kaip bet kurie kiti.

Lietuvoje okupantai ypatinai stengėsi užgožti bet kuriuos mūsų tautinius pasireiškimus, skirdami visų metų darbą ir trisąs lietuviams taip labai svetimo sovietinio dievo Lenino garbei. Šia proga buvo smarkiai sustiprintas rusinimas, krašto kolonizacija rusais. Buvo prievarta brukamas ateizmas, stengta išplėsti giliai lietuvių širdyse šlypčias religines, tautines, kultūrinės brangenybes. Tačiau, nežinint sustiprinti kultūrinio genocido priemonių, mūsų tauta ten įstengė išsilaikyti ir dargi sukūrė naujų kultūrinių vertybių.

Lietuviškojo išsivijimo 1970-ji buvo eiliniai kietos kovos dėl krašto laisvės ir lietuviybės išlaikymo metai. Ir toliau energingai kovota dėl geresnio bei tobulesnio žmogaus, dėl tautiniai susipratusio lietuvių idealu. Šiam reikalui sėkmingiau siekti metai buvo atžymėti visa eile centrinių organizacijų suvažiavimų, kongresų, seimų. Iš jų ypač pažymėtini: Vliko seimė Chicagoje, JAV Lietuvių Bendruomenės rinkimai ir naujosios tarybos suvažiavimas Clevelande, Altos. Lietuvos vyčių, Balfo, ALRKF, Liet. katalikų mokslo akademijos atstovų ar narių suvažiavimai — konferencijos Chicagoje, New Yorke, Toronte. Pereitą vasarą ateitininkai gražiai atšventė savo 60 metų sukaktį. Pažymėtinos politinių organizacijų — Lietuvių fronto biūnulių, Liet. krikščionių demokratų, Liet. valstiečių laudininkų s-gos atstovų suvažiavimai, stovyklos, studijų dienos ir kt.

Mūsų jaunimo organizacijos — skautai, ateitininkai, neolitučiai, šviesininkai — santarpiškai veiklos metus atžymėjo nuotaikingomis stovyklomis, studijų dienomis. Šia proga pažymėtina mokytojų pedagoginė — lituanistinė studijų savaitė, įvairūs kursai, paskaitos, Clevelando "Grandinėle" sėkmingai gast-

roliavo ir Lietuvos vardą gražiai garsino Pietų Amerikos kraštuose, Hamiltono "Gyvataras" aplankė įvairiose plačiosios Kanados vietose gyvenančius tautiečius.

Lietuvių religiniame gyvenime iškiliasias įvykis — Liet. kankinių koplyčios Romoje šventinimas, Lietuvių katalikų akademijos suvažiavimas bei mokslinių paskaitų ciklas, mūsų religinio gyvenimo pagyvinimas Europos kraštuose.

Kultūrinis gyvenimas atžymėtas gal visa šimtaine išleistų naujų lietuviškų knygų, daugybės periodinių leidinių, eile dailės darbų parodų, visa eile lietuviško teatro pastatymų, spektaklių. Buvo atliekami visos eilės chorų pasirodymai IV-ajai dainų šventei Chicagoje.

Tačiau 1970 metai lietuviams buvo ir labai skaudūs. Negailingai mirė išsėkrė iš mūsų tėvynėje ir čia visą eilę taurių asmenybių, kurių tarpe ypač minėtini: prel. Mykolas Krupavičius, prel. A. Albavičius, rašytojai — H. Radauskas, P. Andriūšis, K. Plačėnis, mokslininkai — prof. T. Ivanauskas, Pr. Pauliukonis, J. Gobis; visuomenininkai — V. Alksnis, A. Krausas, O. Šimaitė, Stp. Kairys, menininkai — V. Bacevičius, J. Siparis, S. Čerėnė ir daugybė kitų. Atskirai minėtinas okup. Lietuvoje staiga ir netikėtai miręs lietuvių penketukas: J. Lebedys, J. Senkus, J. Kazlauskas, K. Umbrasas ir dailės istorikas St. Budrys. Šių didelių gabumų vyrų bei žymių mokslo pajėgų netekimas yra didžiulis smūgis mūsų mokslui.

Vis daugiau gaurėja žinių, kad prie kai kurių jų mirties pagreitiniui savo kruvinus pirštus bus pridėję ir okupantai. Taigi 1970 m. tėvynėje ir išsivijoje daug ko netekome, deja, nesimato, kad iš dabartinio jaunimo priaugę naujai atsiradusios spragos būtų galima greitai užpildyti.

Pereitų metų antroje pusėje ir pabaigoje visus lietuvius labai sujaudino tėvo ir sūnaus Brazinskų ir Simo Kudirkos męginimai prasiveržti į Vakarų. Tačiau šie reikšmingi įvykiai dar nėra praeiti. Drąsiųjų politinių pabėgėlių bylos galutinai baigsis tik 1971 metais ir iš mūsų pareikalaus naujų pastangų. Ryšium su šiais prasiveržimais ir kitomis politinėmis aplinkybėmis laukiama okupacinio režimo mūsų krašte pagriežtinimo, kas atrodo kai kuriose srityse jau ir padaryta.

Kalbant apie pasireiškusias negeroves, reikia pažymėti, kad 1970 metais nebuvo išlygti kai kurie kompetenciniai ir finansiniai nelygumai tarp mūsų veiksmų. Taip pat pastebėtina, kad jau visa eilė metų nedaug teiškeliamą naujų idėjų kovos dėl Lietuvos laisvės kelyje. Lietuvių išsilaikymo bei jaunimo problemos taip pat nelengvai sprendžiamos. Šia prasme senųjų metų palikimas naujiesiems nebus labai džiuginantis, bet neišvengiamas.

Baigiant senuosius metus reikia pastebėti, kad lietuviams išsiviams poilsianti nėra kada, nes poilsis, taip reikalingas atskiriems žmonėms, tautinėms grupėms yra labai pragaistingas. Kaip 1971 metai pakeičia senuosius metus, taip ir vienas darbus turi sekti kiti. Naujieji metai bus tokie, kokius mes patys sukursime. Jie turi būti mūsų naujo ryžtingumo ir naujų kovų metai.

Gruodžio 15 d., dvi minutės po 12, Amerikos ūkis pasiekė trilijono dolerių bendrinį tautos pajamų metinio vidurkio. Taip apskaičiavo kuris ten prekybos departamento automatiškai veikiantis kompiuteris — laikrodinis. Tas įvykis žinių tarybos išnešiotas po visus pasaulio kampus.

Lygiagrečiai ir nemažiau garsiai paskelbta, kad gminingo prekybos departamentui išdo departamento galvos pasikeitė. Respublikonas bankininkas, piniginių reikalų žinovas D. M. Kennedy pasitraukė, o jo vieton atėjo demokratas J. B. Connally, žinomas stiprios rankos politikas ir sumanus tos srities veikėjas, bet visai nežinomų sugebėjimų ūkiniuose reikaluose.

Jei pirmasis įvykis mums turėtų kalbėti, kad Amerikos ūkiui ir toliau gerai einasi, tai antrasis atvirkščiai, kad kur tai kas ne taip klojasi, kaip turėtų. Tiesiogiai dabartinė vyriausybė dar ir dabar nėra prisipažinusi, kad turime ūkinį atoslūgį, tačiau ne išsivijoje, kaip ir šis galvų pasikeitimas rodo, ir vyriaišybei visai aišku, kad ūkis nuėjo ne ten, kur jis buvo vedamas.

O kur tas ūkis nuėjo?

D. Kennedy buvo infliacijos priešinys, bet jis manė, kad su ja reikia kovoti nekovojant, atseit, kaip Vietname — karianti nekarijuojant. Girdi, užtenka kietų pinigų politikos, o toliau žmonės patys ūkį nuvesia, kur reikia. Na, tie žmonės taip nepadarė. Darbininkai, nežūrint gamybos ir našumo mažėjimo, toliau reikalauja didelių net iki 20% uždarbių pakėlimų vieneriais metais, o bendrovės, kad ir nuosimčiai mažiau, toliau kelia gėrybių kainas. Dėlto ir turime dainą, kaip ir Vietnamo karą, be galo — infliacija temazėja simboliškai, kai medarbas iš tikrųjų pasiekdamas vyriausybės nemalonų 58%, kai buvo žadama, kad niekad neperlipsis 5%.

Tokios politikos pasekoje turime ilgiausią 16 mėnesių pokarinį ūkinį atoslūgį. Gamyba betgi tik švelniai tekrito — 7,6%. Štai, kaip atrodo kiti ūkiniai atoslūgiai:

Laikas	Tąsa mėn.	Gam. krit. %
1948-49	15	9,9%
1953-54	8	10,0%
1957-58	8	14,2%
1960	11	7,3%

Dėl šio ūkinio atoslūgio respublikonai pralaimėjo rinkimus. O Amerikoje, visi žinome, tokia mada, kad pabundama ne tuomet, kai kas griūna, o kai pralaimimi rinkimai.

TRILIJONO DOLERIŲ ŪKIS

Kokia jo sveikata ir kokia ateitis

LEONARDAS DARGIS

Kas atasta pabudęs?

Pirmiausia monetarinių žadėtasis stebuklas, teiginiai pinigų tam tikru greičiu, pasiekti norimo aukščio ūkio, neatėjo. Atrasta net, kad tą pinigų kiekį norimam laikotarpiui dabartinėmis priemonėmis tiksliai nei apskaičiuoti negalima. Keynes iš naujo supopuliarėjo.

Visiems aišku, kad kylantis nedarbas mažina ūkį. Visi taip pat žino, tik paleisk vadeles — ir vėl turėsime smarkiai kylantį ūkį, deju, daugiau kainomis, kaip iš tikrųjų. O ką daryti, kad to nebūtų, be to naudojant švelnias demokratines priemones niekas nežino. Dėl to nežinojimo ir dabartinis trilijono dolerių ūkis, kad ir nebaigsi, visgi netikras, nes jis per 10 metų dvigubėjo, skaičiuojant dabartinius dolerius ir tik 50% pakilo, skaičiuojant pastoviais doleriais. Šiaip ar taip ir toks augimas nemažas. Dėlto ir vėrkeliant reikia atsiminti, kad JAV nekovojama už duonos kąsnį, kaip komunistiniuose kraštuose, o už aukštesnį, netgi puosnių gyvenimo lygį.

Ūkiui tvarkyti toliau ieškoma švelnių priemonių

Atrasta išeitis, kad ūkį reikia tvarkyti "iplaukine politika". O

kas tai per paukštis? Ogi tai tas pats, kurį prezidentas Kennedy ir Johnsonas vadino "kelrodine politika". Kennedy'ui užteko tik vieną kartą US Steel bendrovės prezidentą paryčiu prikelti iš lovos, priverčiant iš naujo sumažinti pakeltas pieno kainas, kad ta politika veiktų, — taip visi norėjo gerai išimiegoti. Tačiau Johnsono metu ta politika išsiviešė, nes buvo kalbama dienos su gerai išimiegotais darbininkų bei bendrovių vadais, o tai reiškė niekad patenkinamai nesusikalbėti, na, ir kartu infliacijos didėjimą.

Dabar siūloma trijų vyrų taryba, kuri nustatytų ir vėliau labai garsiai pasakytų, kurios bendrovės ar darbininkų sąjungos per daug gobšios ir per daug didinančios infliaciją. Tokio viešo pasmerkimo ir turėtų pakakti. Teisinės galios nusikaltusiuosius patraukti atsakomybėn ta taryba neturėtų. Kadangi sauso nieks neklauso. Tai kiti ir sako, kad ši taryba ar kitas panašų įgaliojimų organas ar pagaliau asmuo, jei įgyvendintų, būtų paskutinis bandymas tvarkyti ūkį demokratiškai besiglostant. O po to, netgi kitų metų pradžioje, galimybė susilaikyti kuklos, nedemokratiškos, nemažios ir brangios įstaigos su pilna galia nustatinėti kainas, uždarbius ir palūkanas.

Tai nėra kokie laiptai į dangų, bet šiais 65 laiptais darbininkas lipa ant chemikalų tanko, Beaumont. Tex.

LENKAI APIE LENKUS ŠIŲ DIENŲ LIETUVOJE

Lenkų skaičius okup. Lietuvoje vis mažėja

V. ALSEIKA, spec. korespondentas New Yorke

Prancūzijos sostinėje leidžiamas lenkų išeivių, prieš Gomulękos režimą aštriai intelektualinėmis priemonėmis kovojąs žurnalas "Kultura" E. Žagiellio straipsniuose, atrodo, atidžiai seka lietuvių išeivių Vakaruose veiklą ir kartais paliečia lenkų buitį šių dienų Lietuvoje.

Žurnalo š. m. 10 nr. autorius nusiskundė, kad apie lenkų skaičių Lietuvoje tegalima pateikti tik apytikrius duomenis.

Pagal 1959 m. gyventojų surašymo duomenis, tuo metu lenkų gyventojų Lietuvoje buvo 8,5 proc. Kitais duomenimis 1968 m. mokyklose su dėstomąja lenkų kalba mokėsi vos 4 proc. vaikų. Dar niuresnis lenkų inteligentų, taigi asmenų, baigusiu vidurines ar aukštesnias mokyklas, skaičius. Jei 1966 m. lietuvių su minėtu išsilavinimu buvo 79,7 proc. (o rusų 11,9 proc.), tai lenkai nesudarė nė dviejų nuosimčių.

Kur skaito Vilniaus lenkų dienraštį?

Kuriose srityse gyvena daugiau lenkų, iš dalies gali liudyti lenkų kalba dienraštis Vilniuje "Czerwony Sztandar" skaitytų pasiskirstymas. 1965 m. to laikraščio tiražas siekė 20 tūkst., (tuo tarpu spaudos lietuvių kalba buvo 76 proc. ir rusų — 17 proc.). Taigi dienraščio tiražas sudarė 6,8 proc. visų laikraščių okup. Lietuvoje. Bent ketvirtadalis laikraščio tiražo siunčiamas į Lenkiją, taigi tas nuosimtis bus dar mažesnis.

"Cz. Sztandar" daugiau skaitomas Vilniaus krašte, pvz. Eišiškių rajone lenkai skaitytų sudaro 44 proc., Trakų — 25 proc., o Vilniaus rajone (bet ne mieste) — 50 proc. Švenčionių rajone rusų spaudą skaito 41 proc., bet apie lenkus skaitytojus neskelbiama.

Lenkai teigia, kad lietuvių nuomone lenkai tiek Lietuvoje nereikšmingi, kad juos galima laikyti "skęstančia tautine mažuma", apie kurią po kelių dešimčių metų jau neteks kalbėti. Patys lenkai toje pačioje "Kulturoje" primena, kad Smetonos laikmečio tautininkai būvę angelai, su Lietuvos komunistais palyginus. Esą, anuomet lenkai Lietuvoje turėjo bent tris gimnazijas, įvairias organizacijas, o dabar — jaučiamas polinkis lenkus visai sunaikinti.

Lenkai apie lietuvių išeivių veiklą

Lenkų žurnalo bendradarbis, palyginti, bešališkai tiksliai at-

pasakojo lietuvių išeivių, ypač Lietuvos laisvinimo srity veiklą Vakaruose. Nurodytos Vliko pirmininko dr. J. K. Valiūno kelionės, Vliko informaciniai leidiniai, lietuvių emigrantų suorganizuotos demonstracijos ne tik JAV-se, bet ir Kanadoje, Australijoje, Anglijoje ir kitur. Pažymėta, kad Vliko pastangomis nuo š. m. liepos mėn. vyksta iš Filipinų radijo transliacijos Sibiro lietuviams.

Ta lietuvių veikla, pagal lenkų autorių, turėjusi ir padarinių: Sovietai jau prieš dvejus metus pradėjo lietuviškesios emigracijos "suminkštinimo" politiką ir jos pradžia tenka laikyti Montrealy buvusią Expo-67 parodą.

Pagaliau autorius savo straipsny apie lenkus pateikė dar Australijos lietuvių pažūras apie lenkus. Jos, trumpai tariant, tokios: lenkai nėra pasikeitę per kelis šimtus metų ir galimų neramumų Sovietuose atveju lenkai siektų užimti ir Lietuvą. Australijos lietuvių nuomone bendravimas su lenkais, ypač antisovietinėje veikloje nesąs tikslingas.

SURADO BŪDA SVARINTI VANDENĮ

Visų pasaulio valstybių mokslininkai ieško būdų kaip apsaugoti vandenį nuo užteršimo. Daugiausia užteršti yra Romos vandenys. Garsioje Tiberio upėje jau išmirė žuvis ir žmonės pasidarė pavojinga maudytis.

Tačiau Austrijos mokslininkas Dr. Holzinger surado naują būdą apsaugoti vandenį nuo nuodingų užteršimų. Jis sugalvojo, kad užteršimą galima valdyti bakterijomis ir jų preparatais, panašiai kaip kad dabar yra gydymas apkrečiamos ligos penicilinu ir streptomocinu, kurie kaip tik yra bakterijų preparatai. Šis mokslininkas pradėjo bandymus žemėje, bakterijomis naikindamas augalų kenkėjus ir pasiekė gerų rezultatų. Ne tik bulvės, bet ir jauti nebe nukentėdavo nuo kenkėjų. Dabar jis surado naują bakterijų preparatą "Ekosulf", kuris vandenį sunaikina įvairius kenkėjus, kitaip sakant, išsvalina vandenį. Jau padarė bandymus su popieriaus fabrikais ir pieninėmis, kurios daug kenksmingų medžiagų nuleisdavo į vandenį, nuo ko mirdavo žuvis, nes užnuodindavo vandenį. Naujas preparatas taip išsvalino vandenį, kad atmatos pasidarė ne tik nekenksmingos, bet prieštaringai naudingos.

RAUDONŲJŲ STOVYKLOSE

KUN. J. HERMANOVIČ, MIC

Išvertė kun. K. A. Matulaitis, MIC

43

Per tokius pokalbius savitarpiai pasipažįstame, ir jei taip būtų kiek ilgiau pabuvę, tikrai būtume susitarinę, susidraugavę. Bet stovykloje nelaukai pasigirdo slaptingas ūkis:

— Etapas! Etapas! Išvažiuojame!

KRYŽKELĖ

Atėjo 1950 m. liepos 4 d. Ligoninėje nr. 1 pagarsintas didelis išsikėlimas — etapas. Jis apima 70 žmonių, daugiausia invalidų. Centralinės Ligoninės vadovybė nori panaudoti šiltą orą, kad mums primestų bile ko kius skarmalus. Duoda mums lengvus rūbus, aišku, sudėvėtus, sudilintus, skylėtus: lopus ant lopo. Nori nuo mūsų atsikratyti. Jiems yra dabar daug patogiau išsijūti, nes gali mus vyti pėsčiomis apie penkis kilometrus į artimą stovyklą.

Pasirodė kelionė nėra paprastas dalykas. Sukyla rūpesčiai, tūpėjimai, ginčai. Reikia atiduoti gulio paklodus ir ligoninės daiktus; paskui savuosius daiktus

atgauti; gauti baltinius kelionei, rūbus ir avalynę, o gi žinoma, kad kas būry pirmutinis, tas geresnis. Kiek daug reikia turėti sumanumo, skubos ir jėgos, kad iš bendrosios rūbų ir avalynės krūvos surastum savo dydžio pačius geriausius skudurus. Be to, turėjau patarnauti ir neregiam, jie negali atpažinti savo buvusiu rūbų, bet juos labai vertina, ir nors nemato, beregint atskiria gerą nuo blogo. Nestebėtina, kad sukilo toks "jomarkas" — turgus, kaip Smargonyse, o triukšmas — kaip sinagogoje. Visi skuba, širšta, ir šūkėja. Oi, kaip jie šaukia!... Vos spėjau apginti savo globotinius, pasigirdo įsakas:

— Sustoti i eiles!

Gera dar, kad nereikia batų rinktis, nes pasilikio paskutinė pora. Laimei, jų dydis man tinka. Primenu sandėlio sargui, kad aš atidaviau naujus batus, kuriuos įsigijau bebadaudamas Citoj, bet čia kita tvarka, ir achi!... vinis įdūrė į dešinį kulnį. Kas daryti? Nieko, nes pasigirdo naujas įsakymas:

— Išsiričiuoti!

Čia negali būti: "Palaukite!" Pasivyk, nes pakliūsi. Pirmo laiko gavau vadovus gudui ir rusui, o pats pasilikau latvi, pačią sunkiausią našta. Taip prasidėjo mažas, bet man atmintinas kryžiaus kelias. Dasiyriau su savo akluoju į pirmą penkinę. Užsimečiau ant pečių lengvutį savo maišelį su smulkmenomis ir antrąjį latvio su rimtu svoriu. Dešinė ranka laikau abudu maišu, o ant kairiosios pasiviro mano aklašis. Dešinę koją dedu atsargiai, ant galų pirštų, nes bato prie kulno be gėdos kyšojo vinis. Kelis kartus mus suskaito pagal sa-

rašą ir be jo, apžiūri iš visų pusių ir, prisitaikant prie sovietinės teisės, skamba nurodymai:

— Žingsnis i kare, ar žingsnis i dešinę ir šaudysim be perspėjimo... Pirmyn!

Žinojome, kad tai nėra tuščias gąsdinimas. Varovai šaudė, užmušinėjo ir už tai buvo apdovanojami, o kely pilna duobių ir išgaubų, tad "žingsnis i šoną" labai lengvas. Vienok niekas neparodė išgąščio, nes čia mirtis nėra baisi.

— Pasiruošk... Marš!

Einame. Už vartų dailiomės aplink. Girdžiui šnabzdant:

— I kur mus veja?

— Arba i 0,20, arba i 0,21.

— 0,21 būtų geresnis.

— Ach, Viešpatie, palaimink!

Zygiuojame. Koks gi kelias! Tokio seniai neturėjome — šilta ir malonu; paryčio švelnus ir tyras oras, nėra vėjo nei debesėlio. Sibiro vasaros pradžia. Mus gaudia dausų melynė, o oras taip tyras, kaip Italijoje, ar Mandžiūrijoje. Nuo kalnelio atsiskleidžia akims neužmatomi plotai, jie nutįsta i tolumą dešimtims kilometrų. Visa gamta pakrypus i saulę. Noriu ją pasisotinti, noriu atsidusti po Sibiro žiemės. Viskas visur žydi kartu. Nėr čia pavasario gėlių, nei rudens — visos jos yra vasaros gėlės. Kai ateis ruduo su pirmu ryto šalčiu, nusvirus ne vien gėlės, bet ir kiekvienas lapelis. Tad, kam yra mielas gyvenimas, tegul skubiai žydi, gyvena ir džiargiai! Prieikaštams ir mirčiai bus laiko vėliau...

(Bus daugiau)

KOLUMBIJA PREKIAUS SU R. VOKIETIJA

Dabar Kolumbijoje lankėsi Rytų Vokietijos prekybos atstovai, kurie rūpinosi užmegzti prekybinius ryšius su šiuo kraštu ir žadėjo daug ką pirkti Ko-

lumbijoje. Kolumbija jau prieš kelis metus pradėjo prekiauti su komunistiniais kraštais ir, atrodo, būtų linkusi ir su Kuba prekiauti. Tačiau ONU paktas draudžia užmegzti su Kuba bet kokių ryšių.

Kongreso kariniams reikalams pirm. Mendel Rivers mirė sulaukęs 65 m. Kairėje jis matyti 1941 m. nuotraukoje, dešinėje 1969 m.

LIETUVIAI CALIFORNIJOJE

PRASMINGA REPREZENTACIJA

Santa Monicos Lincoln vardo vidurinėje mokykloje gruodžio 16 įvyko kalėdinė programa, kurią atliko mokyklos gausus ir labai gerai paruoštas orkestras ir choras. Salėn buvo susirinkę keli šimtai mokyklos mokinių ir jų tėvų.

Labai miela, kad į šią programą buvo įjungta komp. Giedros Gudauskienės kalėdinė daina, kurios žodžius parašė prieš kelerius metus Santa Monicos liuanistinės mokyklos mokiniai. Buvo labai įdomu ir malonu klausyti amerikiečių mokinių chorą lietuviškai atliekantį G. Gudauskienės „Kalėdos, Kalėdos“. Toje pačioje programoje šios mokyklos lietuvių mokiniai — Dana Araitė ir Gintaras Federavičius — su pažindino klausytojus su lietuviškais Kalėdų papročiais.

Lincoln vidurinė mokykla pagal visas statistikas mokslo lygiu yra viena iš pirmųjų visoje Californijoje. Mokyklos chorui vadovauja ponia Spurgis, Santa Monicos miesto burmistro žmona.

LIETUVIAI SPAUDOJE

Ryšium su nelaimingu Simo Kudirkos įvykiu keletas losangeliečių lietuvių laiškei buvo paskelbti šio miesto dienraščiuose. Pirmia, dviejuose dienraščiuose reagojo LB Santa Monicos apylinkės pirm. Balys Grauzinis. Dviejuose laikraščiuose pasirodė poeto Prano Visvydo laiškei ir vienas Algirdo Gustaičio laiškas.

Stipriausio spaudos akcija veda samantoniškie N. G. Nyerger (vedęs lietuvių). Jo laiškei vienas po kito skelbiamas „Santa Monica Evening Outlook“. Gruodžio 12 laiškei skyriuje jį užspūlė tūlas Lyn Moran, sakdamas, kad priešai dažnai tampa draugais ir Rusijos už Stalino prieš 30 m. padarytus nusikaltimus pulti nevertėtų. Sovietų sistema nesanti bloga, nes tūkstančiai iš Vakarų Vokietijos bėga į sovietų zoną. Pagaliau, kodėl tiek triukšmo kelti dėl vieno lietuvių, kai šimtai buvo išžudyti My Lai.

Napoleonas Nyerger ilgų, taiklių parašytų laišku atsaakė gruodžio 19 d. Tarp kitų dalykų jis rašo:

„Jei komunizmas nėra mūsų priešas, tai kodėl, dėl Dievo meilės, toks milžiniškas mūsų karinis biudžetas. Ar mes kur nors dar tebekovojame prieš nacius? O gal prieš Mussolinio fašistus? O gal maršiečiai atakuoja mus? Broliuk, pažūrėk realybei į akis. Kas yra mūsų priešas Vietname... Prieš 30 metų aš pats kovojau II pasauliniame kare, gelbėdamas sunaikinti nacius. Ir būdamas „purple heart“ karo aviacijos veteranas, aš puikiai matau, kad buv. mūsų sąjungininkė komunistinė Sovietų Sąjunga yra tokia pat grėsmė, kaip naciai, o gal ir didesnė.

My Lai byla dar nebaigta... Kaltieji bus nubausti. Bet tarp kitko man niekur neteko skaityti, kad sovietų kariai būtų buvę nubausti už „pasisvečiavimą“ su lenkų karininkais Katyno miške...

L. Moran kalba, kad tūkstančiai iš Vakarų Vokietijos bėgo į Rytus. Ar jis nori, jog mes patikėtume, kad komunistai pastatė „Berlyno sieną“, vielų tvorą, minų laukus pagėbėlių iš Vakarų antplūdžiui ir „raudonajai rojū“ sulaukyti?...

Šiandien kovojame su komunizmu nedeklaruotame kare Vietname. Atrodo, kad karas gali išsiplesti ir į Artimuosius Rytus. Ar leisime užimti Izraelį? Juk, kaip „vienas“ lietuvis jūrininkas, ten tėra nedaug žydų, palyginus su daug milijonų arabų“.

BRADŪNAS PAS LOS ANGELES ATEITININKUS

Ateitininkai sendraugiai susirenka kas pora mėnesių — pabendrauti, naujoms mintims atsisinajinti. Gruodžio mėnesio susirinkime buvo labai malonu savo tarpe turėti poetą Kazį Bradūną su pokalbiu apie primiršta-

mus Maironio poezijos bruožus. Poetas Bradūnas iš karto pastatė Maironį gyvenamojo laikotarpio istorinėje situacijoje. Mes esam tikrai pamišę, jog yra nuostabu, kad Maironis nutarė rašyti lietuviškai, būti lietuvių poetu, o ne lenkų. Šis jo nusistatymas pareikalavo asmeninės aukos — to laiko bažnytinę hierarchiją jo kilimas buvo užkirstas. Bradūnas taip pat sustojo prie klausimo, kiek kunigystė padėjo ar trukdė Maironiui būti pilnu poetu. Išvada buvo, kad jautrūs meilės ir kančios eilėraščiai, padiktuoti Maironio kunigystės, yra ypatingesnio grožio, nei būtų buvę subanalinti meilės posmai.

Diskusijose tuoj sustojom prie Maironio raštų populiarumo šiandieninėje Lietuvoje ir persime tème į nūdieninių rašytojų ten raštus ir situacijas. Vaisinguose jūros ir Juliaus Jodelių namuose, prie kavos ir pyragų, daug kas tęsė diskusijas.

Sekantis sendraugių susirinkimas bus sausio mėnesio pabaigoje. Jame numatyta Saulės Palubinskienės pokalbis apie ekologinę krizę.

S. P.

MAŽOSIOS LIETUVOS BIČIULIŲ NUTARIMAI

Los Angeles Mažosios Lietuvos bičiulių draugijos valdyba, savo 1970 m. gruodžio 6 d. posėdyje peržvelgusi kelių pastarųjų metų gyvenimo vyksmą Mažosioje Lietuvoje ir laisvojo pasaulio dėmesį surusintai Mažajai Lietuvai, priėjo išvados, kad laiko tekėmė užuomaršon neša istorinius įvykius, kurie, gal ir ne mūsų amžiuje, turės lemiamos reikšmės Mažosios ir visos Lietuvos atečiai. Konstatuojame faktą, kad istorinių Mažosios Lietuvos įvykių minėjimai retėja, vieši pasisakymai dėl Mažosios Lietuvos žemių ir jos ateities silpnėja ir organizuotų sambūrių, besidominčių Mažosios Lietuvos likimu, skaičius nyksta.

Imdami dėmesin, kad Mažoji Lietuva rusinama pačiu sparčiausiu tempu negu bet kuri kita rusų okupuota teritorija (pvz. Klaipėdos mieste iš 140,000 gyventojų — 110,000 yra rusai) — nutarėme padaryti viešą pareiškimą, tikslu paskatinti ar atkreipti didesnį mūsų veiksmų bei veikėjų dėmesį Mažajai Lietuvai jos didžiausio tautinio genocido laikotarpyje.

1. Veikėjus, reprezentuojančius Lietuvos laisvinimo veiksmuose Mažąją Lietuvą — raginame neatidėliotinai sudaryti Mažosios Lietuvos tarybą Amerikoje, paliekant Europoje jos igaliotini — atstovą. Pastarojo dešimtmečio laikotarpis parodė, kad Mažosios Lietuvos taryba Europoje, su buveine Vokietijoje, nėra padariusi jokios pozityvios veiklos programos kovai su Mažosios Lietuvos rusinimu. Į čia (Amerikoje) sudarytiną Mažosios Lietuvos tarybą rekomenduojame įjungti jaunesnės kartos lietuvių, lygiai taip pat — ir ne to krašto kilmės asmenų, kurie yra pasireiškę Mažosios Lietuvos gyventojų supratimu ir aspiracijomis.

2. Esame dėkingi mūsų istorikams ir kitiems mokslo žmonėms, kurie savo pasisakymais spaudoje ar ištaisais veikalais kėlė ir tebekelia Mažosios Lietuvos priklausomybės klausimą, jos istorinę praeitį bei būtiną ateitį.

3. Taip pat esame dėkingi mūsų spaudai, kurie niekada neatsisakė ir neatsisako skirti reikiamos vietos savo puslapiuose Mažosios Lietuvos reikalams, nežiūrint, kas ir kokiomis temomis tuo reikalu berašytų.

4. Raginame jau ne tik benykstančius Mažosios Lietuvos Bičiulių draugijos paskirus sam būrius, bet ir kitus atbusti ir pagyvinti savo veiklą bent tuo, surengti svarbesnius Mažosios Lietuvos istorinių įvykių minėjimą. Tokių vienu rekomen-

Nuo Sv. Marijos bažnyčios St. Petersburg, Fla., pavogta kalėdinė skulptūra, vėta 350 dol.

AUKAS BENDRABUČIO STATYBAI BERENKANT

Kunigas Alfonsas Berna'onis, išvykdamas iš Chicagos pasisakė keletu klausimais.

— Jūs atvykote į Chicagoą telkti aukų Vasario 16 gimnazijos naujo bendrabučio statybai. Kiek laiko išbuvote Chicagoje ir kokios pasėkos.

— Į Chicagoą atvykau lapkričio 20 d. Pasitaikė pats nepatogiausias laikas aukoms telkti. Per tą laiką aukų gavau 2,533. 50 dolerių. Tai yra labai mažai, palyginus su kitomis lietuvių kolonijomis. Tačiau Chicagoje susidarė bendrabučio statybai

duojame 1923 m. sausio 15 d. sukaktį — Klaipėdos krašto atvadavimą. Būtų naudinga paminėti ir Klaipėdos krašto okupavimą 1939 m., nekalbant jau apie būtinumą nepripažinti 1945 m. rusiškosios okupacijos.

Mažoji Lietuva, kiek tai liečia jos prigimtį ir prigimtį tautinio sprendimo atveju, kurio linkme mes veikiami — yra dvejose (buvusio ir esamo) okupanto replėse, kurios — vienos dabar (rusiškos), kitos tolesnei atečiai (vokiškos) — to krašto apsisprendimą stengiasi nugnybti visiems laikams. Skaitome, kad ne tik mūsų — bet visų lietuvių pareiža tokioms lietuvių tautos priešų užmačioms priešin-tis visomis galimomis priemonėmis — kiek jos mums yra imanomos.

Dėkojame visiems ir sveikiname visus, kurie šioms mūsų mintims pritar.

Mažosios Lietuvos bičiulių draugijos valdyba:
pirm. Algirdas Glazė
sekr. Vladas Bakūnas,
ižd. Vytautas Glazė

remti grupę kilnių žmonių, kurie toliau tęs mano misiją, kol bendrabutis bus pastatytas.

— Kiek jau sutelkta bendrabučio statybai ir kiek dar reikia?

— Nuo rugsėjo 10 d. kai atvykau į Ameriką, susidarė apie 12,000 dolerių suma, kuri jau įgylina statybą pradėti. Dar reikia surinkti apie 118,000 dolerių. Aš tikiuosi, kad po Naujų Metų aukų žymiai pagausės.

— Kur vykstate iš Chicagos ir kada grįšite į Vokietiją?

— Išvykstu į Californiją Los Angelės lietuvių kolonijoje prašyti aukų. Sausio 18 d. būsiu jau New Yorke. Vasario pradžioje iš ten vyksiu atgal į Vokietiją.

— Koks jūsų atsveikinimo žodis Chicagos lietuviams?

— Ačiū visiems, kurie mane globojo, vežiojo ir talkino rinkti aukas. Visiems, kurie pagal savo išgales aukojo ar pažadėjo aukoti Vasario 16 gimnazijos bendrabučio statybai. Atsiprašau savo draugų, kurių negalėjau aplankyti. Labai prašau visų savo auka prisidėti, kad Vasario 16-ji vienintelė lietuvių gimnazija išveivijoje neužsidarytų. Jos likimas priklausys, ar pastatysime jai naują bendrabutį.

Visiems linkiu palaimingų šv. Kalėdų ir laimingų ateinančių metų.

GAUSIAI LANKOMA ITALIJA

Manoma, kad 1980 m. turistų ant plūdis į Italiją laugs dvigubai. Girdi, šalies keliais užsieniečių keliaus tiek, kiek bus tuo metu Italijoje gyventojų.

LIETUVA PRIEŠ 70 METŲ PIRMĄ SYKĮ PASAULINĖJE PARODOJE

Šimet sukako 70 metų, kaip rusų valdomi lietuviai, palikti be savo spaudos tėvynėje (o pats Lietuvos vardas ištrintas iš žemėlapių, geografijos ir istorijos vadovėlių), atkreipė dėmesį į Lietuvą ir jos priešpauą 1900 metų pasaulinėje parodoje Paryžiuje. Pirmieji progą pastebėjo JAV lietuviai. Veikti galėjo tik užsienio lietuviai, nes Lietuvoje būtų už tai tekę susilaukti tik persekiojimo, ir po Paryžiaus parodos, kaip buvo galima tikėtis, Lietuvoje vyko tardymai ir suminėjimai. 1893 m. „Lauryno Ivinskio lietuvių Europos — Amerikos draugystė“, kurios tikslas buvo „suvienytomis silyomis tyrinėti mūsų tėvynę dabartiniame jos stovyje (...) ir suvesti į pažintį su kitomis tautomis“, sugalvojo Paryžiaus pasaulinėje parodoje įrengti atskirą lietuvių skyrų. 1899 m. Zuericho „Draugystė lietuviškos jaunomenės“ iškėlė reikalą pasaulinėje parodoje pabrėžti ir politinius lietuvių siekimus, parodant draudžiamas ir Lietuvą įveikti knygas, laikraščius. (Tuo atžvilgiu tas pats ir šiandien po 70 metų pas sovietus. Red.). Tų pačių metų pradžioje „Varpe“ atspausdintam lietuviškojo skyriaus pasaulinėje parodoje surengimo komiteto atsišaukime (komitetas išleido 3 atsišaukimus) prašoma Lietuvoje, Amerikoje ir kitur gyvenančių tautiečių, „kurie brangūs reikalauja numylėtos Lietuvos, kurie supranta svarbų užmanymo, kiek kas gali paaugti pinigų ir siuntinėti visokių lietuviškų atspaudimų“.

I atsišaukimus gyvai atsiliepė JAV lietuviai ir komitetas, vadovaujamas kun. Jono Žilinsko — Žiliaus (1870—1932), surinko virš dviejų tūkstančių dolerių. Komitetas kvietė dr. J. Basanvičių rūpintis lietuviško skyriaus įrengimu, bet šiam negalint, kreipėsi į „Varpą“ ir „Ūkininką“ redak-torių dr. J. Bagdoną (1866 — 1956), kuris, atvykęs iš Londono, ėmėsi darbo. Lietuvių skyriui vieta po labai didelių pastangų buvo surasta Trocadéro muziejuje, Prancūzijos švietimo ministerijos globojamame Europos tautų etnografiniame skyriuje, bet su sąlyga, kad parodoje nebus politiko. Etnografiniai parodai nebuvo pasirodę. Mažosioje Lietuvoje įsteigtas komitetas surinko 113 etnografinių eksponatų, o Lietuvoje surinkti eksponatai buvo slapta pergabenti į Mažąją Lietuvą ir iš čia pasiųsti į Paryžių. Su dideliu rūpestingumu buvo renkami spaudiniai, daromos spaudos ir ekonominės diagramos, ruošiamas draudžiamos spaudos katalogas prancūziškai, kuris vėliau buvo slapta dalinamas.

1900 m. gegužės 15 d. gautose patalpose buvo įrengtas lietuvių kambarys — pirkia, kurioje malkenais buvo rodomos piršlybos. Vitrinose buvo išstatytas sodžiaus menas, audiniai, o spintelėse buvo draudžiamos knygos, senieji raštai bei spaudiniai, keli 19 amž. rankraščiai. Prieš kambarį buvo diagramos ir žemėlai-

piai. Parodos metu apie Lietuvą ir lietuvių, Lietuvos praeitį, tuometinę priešpauą ir spaudos draudimą paskaitas skaitė kalbininkas Robert Gauthiot, St. Geršinskis, kun. J. Žilinskas—Žilius, T. Volkov. Parodos progą buvo išleista 36 psl. knygtė „Suskaita arba statistika visų lietuviškų knygų, atspausių Amerikoje nuo pradžios lietuviškos Amerikon emigracijos iki 1900 metų“, o apie spaudos draudimą Lietuvoje

Mathew Winkler, 6 m. berniukas, su dr. Stechschulte, Lima, Ohio. Berniukas susirgo pasutimo liga. Jį spailio 10 d. bemiegantį įkando pasiutęs šikšnosparnis.

— rusų nemalonumui — sužinojo prancūzų laikraščiai.

Parodai baigiantis, buvo paskirta 12 dovanų už audinius ir sodžiaus meną. 1902 m. kun. J. Žilinskas—Žilius išleido „Albumą lietuviškos parodos Paryžiuje“. Paroda kainavo 3,000 dolerių (5136,65 anuometinius frankus), kurių didžiausią dalį — 2163,24 dol. — surinko JAV lietuviai, o likusią — Lietuvos ir kitų kraštų lietuviai. Tai buvo vienas iš pirmųjų žingsnių parodyti pasauliui lietuvių tautai daromas skriaudas ir pagarsinti Lietuvos vardą.

(Pr. Inf.)

AUKOS

Lietuvos Kankinių paminklinei koplyčiai Romoje

Jadvyga L'etuvninkas \$1000.00
Marija ir Stasys Ankudai \$250.00
atminčiai žmonos tėvelio Juozo Stuko ir tėvelių Jonieskos ir Antano Ankudų
Prel. J. Tadauskas \$175.00
Kun. Ant. Grigaitis \$100.00
Kun. Joseph Ceponis \$100.00
Prel. F. Bartkus \$75.00
Aleksandras ir Nina Kantvilai \$25.00
ir jų vaikai: Gintaras, Jūratė Dalia (Australija)
Aleksandras ir Nina Kantvilai \$25.00
Prel. Vyt. Balčiūnas \$25.00
Pranas Razgaitis \$20.00
Algis Kasulaitis \$10.00
S. Valatka \$10.00
Alfonsas ir Stefanija Paulikas \$5.00
A. Tuskenis \$5.00
Matas Janavičius \$5.00
T. Anderson \$5.00

Lithuanian Martyrs' Chapel Committee 2701 West 68th Street CHICAGO, ILLINOIS 60629

KUR GALIMA GAUTI BEVEIK VISŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ KATALOGĄ?

Įtik dienraščio Draugo knygų katalogą ir beveik visos Amerikos lietuviškos knygos

Draugo spaustuve išleista daugiau knygų, negu kitos lietuviškos knygos Amerikoje. Taip pat beveik visos lietuviškos knygos išleista savo knygoje „Draugas“ ir jo platintojus.

Tuojau rašykite ir prašykite „Draugo“ pasiųsti jums katalogą ir laisviausiai gausite reikalingą lietuvišką knygą arba bus pranešta, kur galima ją gauti, jei leidėjas neplatina per „Draugą“.

Reikia lietuviškos knygos? Kreipkitės į „Draugą“

LAISVĖ TAIP PAT IPAREIGOJA

Ar mes atliekame laisvės pareigą savo tautai?

Bent vienu atžvilgiu mes galime ją nesunkiai atlikti, būtent ugdydami lietuvišką knygą.

Už \$5.00 ar daugiau paimdami lietuviškų knygų per metus, mes galime per Lietuvos Knygos Klubą palaikyti gyvą LAISVĄ LIETUVIŠKĄ KNYGĄ. Už tai mes gausime pasirinktinai visus Klubo leidinius trečdaliu pigiau.

Rašykite tuojau:

Lietuviškos Knygos Klubui
4545 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

pridėdami \$5.00 įstojamąjį mokesčio. Jokių kitų mokesčių nereikia, išskyrus už pasirinktas knygas su trečdaliu nuolaidos.

Klubas siūnia savo nariams informacijas, apie išleidžiamas knygas

LAISVĖ TAIP PAT IPAREIGOJA

BŪKITE DRAUGO ARTIMIEJI

Dienraštis DRAUGAS Amerikos lietuviams stengėsi įvairiais būdais patarnauti jau 61-rius metus. Pirmaisiais metais jis gynė lietuvių nuo bedieviškų puolimų, vėliau turėjo kovoti prieš socialistus ir komunistus. Jis taip pat padėjo steigti reikalingas lietuviams draugijas ir katalikiškas parapijas. Dabar jis yra didysis informacijos centras visiems Amerikos lietuviams ir visuose jų reikaluose. Tai jo pastangos padėti šio krašto lietuviams.

Šiuo metu DRAUGAS ieško naujų prietelių, kurie ateitų jam į talką. DRAUGAS džiaugiasi, kad jo draugai prie prenumeratos kainos pridėda didesnę ar mažesnę auką. Tokia pagalba padeda jam geriau patarnauti lietuviškai bendruomenei. DRAUGAS pajėgia įsigyti geresnių mašinų kitiems gaminti, knygos spausdinti ir t.t.

DRAUGUI būtų labai naudinga, kad dabartiniai jo draugai padėtų jam ir kitais būdais. Būtent prikalbinti: savo artimuosius prenumeruoti šį dienraštį, jei nuosirdžiai vertinat mūsų dienraščio patarnavimus lietuviškai visuomenei, paraginkite tuos kurie DRAUGO dar nėra užsiprenumeravę, jį užsisakyti.

DRAUGO administracija todėl siūlo: pasiųskite pavardes ir adresus tokių asmenų, kurie dar neskaito DRAUGO, ir mes siųsime jiems visą mėnesį DRAUGĄ susipažinimui. Už tokį patarnavimą būsime jums nuosirdžiai dėkingi, o jūs būsite mūsų artimi draugai.

Gordon Kienast šeimos penketukas, Liberty Corner, N. Y., atšventė pirmas Kalėdas. Vaikučiai yra dešimt mėnesių amžiaus.

Pastabos ir nuomonės

LIETUVOS LAISVĖS KOVŲ
FRONTE

Brazinskių staigus prasiveržimas į vakarus lyg ir supurė mus iš miego. Lietuviai jau buvo lyg apsiėmę su tremtiniais, kad nebe ką daugiau begalima padaryti dėl okupacijos Lietuvoje, kibirkštį vilties tegu sau kūrena Vlikas ir Altas; viską jų rankose tenka palikti.

Jaunimas kritikavo šį nusiteikimą. Vadino tai veik tik sąžinės graužimo užmaskavimu ir nevimu. Jaunieji pilni vilties ir energijos, negalėjo prie šitokios apatiškos prisidėti.

Negalima per daug kaltinti ir vyresniųjų. Jie, atvažiavę į svetimą kraštą, rūpinosi įsitvirtinti ir jaunikius užauginti. Jaunieji užaugę jau daugiau suvokia krašto pulsą. Be to, iškyla ir naujos aplinkybės pasaulyje. Pasaulis nuolat keičiasi greitai tempu. Šiuo metu pasirodo ypač skatinančių pragiedrulių.

Daug kur pasaulyje išryškėja, kad atėjo laikas, kuomet kreipiamas dėmesys į mažumas ir jų patenkumą, kad galėtų susilaukti ramybės. Nereikia toli žiūrėti — čia pat Amerikoje negrįžta mažuma reikalauja ir gauna įvairių lengvatų. Jie pripažįsta, kad jų išsimokslinimas, turtas ir bendra buitis yra žemesnė negu krašto vidurkis. Jie beldžia į pasaulio sąžinę ir nandoja įvairius būdus, kad kuo greičiau būtų pagerintos jų sąlygos ir buitis.

Mūsų pajėgos taip pat jau netokios menkos ir turime nemažą plusą savo pusėje. Esame po visą pasaulį išsiskleidę ir, atėjus reikalui, galime sudaryti daug nemalonių TRS pareigūnams ir prekybininkams įvairiuose pasaulio kampuose. Jų politikai ir atstovai neturėtų vaikščioti laisvai ar prekiauti mums neparaudant pasipiktinimo. Turėtume demonstruoti, piktetuoti ir rašyti į vietos laikraščius, politikams.

Nei kiek nemenkesnis prieštumas — mūsų menkininkų pasireiškimai. Jų sukurtose darbuose galėtų rasti daugiau vietos išryškinti sovietų žiaurumą ir laisvės paneigimą. Aišku, kūriniui turėtų būti kraštoti, kurioje turėtų būti kraštoti kultūrą ir pažintus, kad būtų priimtini plačiai visuomenei. Didele proga yra uždavins pasireikšti valdyboje, filmuose, taptyboje, novelėse ir visame prietaikomame mene.

Daug skriaudų daroma lietuviams ir kitiems Sovietų gyventojams. Turime reikalauti, kad tai būtų liautasi, bet kon-

centruokimės pirmą į kovą dėl vienos skriaudos, paskui dėl kitos ir panašiai. Tuo būdu stipčiau paveiksim.

Zymiausia dabartinė skriauda yra neleidimas išvažiuoti iš Sovietų Sąjungos. Mes turime užten uždarume laikomus reikalauti ir veikti, kol visa pasaulio sąžinė atsibūs.

Jeigu šitas pavyktų, būtų didelis laimėjimas tiek žmonėms už geležinės uždangos, tiek ir visai žmonijai. Daug tautų ir žmonių kenčia Sovietų Sąjungoje, ne tik lietuviai. Šiomis dienomis girdime, kaip žyda šaukiasi į visą pasaulį, kad jų tautiečiai būtų nekliudomi išleisti. Darant mūsų visų bendrą spaudimą, manymėm, kad Sovietų Sąjunga būtų vieną dieną priversta nusileisti.

Neprašome, kad kiti už mus kovotų ar būtų apkrauti mūsų sunkumais. Tie, kurie mūsų principams pritaria, tegu stoja kartu, tuo būdu priarindami ir savo siekimus. Tereikalauname, kad kas mums priklauso, to kūrime išsikovoti. Ir tegul tos kovos jėga būna mūsų pačių tvirtas nusistatymas tikslą pasiekti.

Imkim pavyzdį iš Indijos Gandžio. Jo drąsus taikus būdas ir taip pat visos Indijos panaudota taiki rezistencija, atnešė jai nepriklausomybę nuo anglių. Šiuo būdu veikti reikia išvermes ir pasiryžimo, gal laikinai net pakelti nepopuliarumą dėl savo įsitikinimų. Be to, savo siekimams reikia skirti ir energijos, ir pinigų. Tačiau ateityje lauks ir pragiedruliai.

O kokia gi ta ateitis? Gal būtų. Lietuvai teks priklausyti komiam tautų sambūriui, kad užtikrintų saugumą ir ekonomiską vystymąsi, pvz. pritampant prie organizacijos kaip Europos ekonominė bendruomenė, pramant lietuvų laisvą bendravimą su vakarų pasauliu būtų viltis pasiekti savarankišką tvarkymąsi vidiniuose reikaluose. Toliausnė ateitis priklausys nuo pasaulio eigos. Žinodami savo tikslą, išnaudodami progas jo siekdami. A. Kaz.

Remkite tuos biznierių, kurie skelbia dien. "Drauge".

Perskaite "Draugą", duo Remkite dien. "Draugą".

SEASON'S GREETINGS
and Best Wishes to One and All.

BEST WISHES TO OUR MANY FRIENDS FOR A HEALTHY AND PROSPEROUS NEW YEAR.
Courtesy of
REEDER HEATING AND AIR CONDITIONING
PORTSMOUTH 7-7100
4621 W. 63rd St., Chicago, Ill.

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS FOR A HAPPY & PROSPEROUS NEW YEAR.
Courtesy of
SAKEENY HAIR STYLISTS
For Appointment BE 3-8700
1832 W. 95 St., Chicago, Ill.

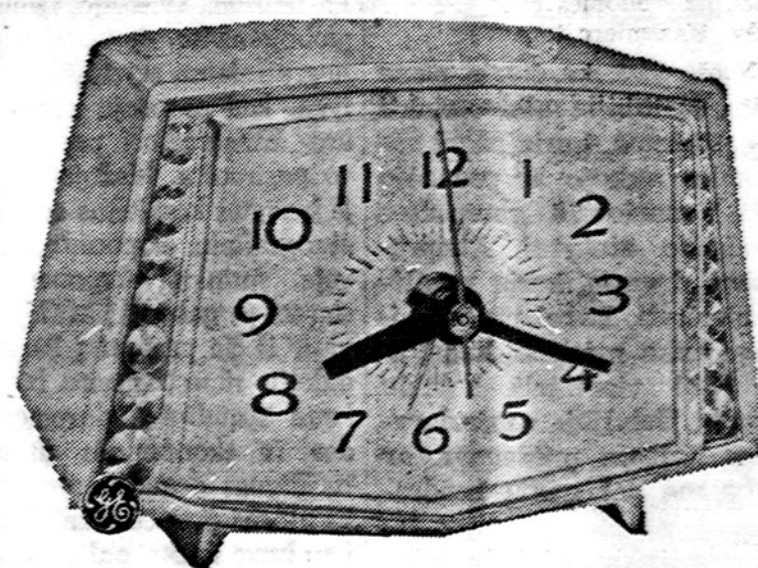
BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND CUSTOMERS FOR A HAPPY NEW YEAR
Courtesy of
Mr. Donut of Mt. Prospect
PHONE — 258-3022
DONUT AND COFFEE SHOP
The Best Way to Start Your Day
Open 24 hours
700 E. Rand, Mt. Prospect, Ill.

HAPPY NEW YEAR
GARFIELD RIDGE TRUST AND SAVINGS BANK
All Accounts Insured To \$20,000
PHONE — 581-1000
6353 W. 55th St., Chicago, Illinois

HAPPY NEW YEAR
ARBY'S ROAST BEEF RESTAURANT
121 Asbury, Evanston, Illinois
PHONE — 475-0035
A HAPPY AND PROSPEROUS NEW YEAR TO OUR CUSTOMERS
DIMITRI'S TEXACO SERVICE
COMPLETE AUTO SERVICE
PHONE — 476-9336
6848 SO. DAMEN AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS FOR A HEALTHY AND PROSPEROUS NEW YEAR.
COURTESY OF THE NEW
SKYVIEW RESTAURANT
Complete Menu Of Fine Foods — Open 24 Hours
FAMILY DINING ALL DAY SUNDAY AMPLE PARKING
Corner 63rd and Cicero Avenue, Chicago, Illinois — Phone 767-1896

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND ASSOCIATES FOR A HEALTHY AND PROSPEROUS NEW YEAR.
COURTESY OF
MURPHY MOTORS, INC.
— FACTORY AUTHORIZED —
FORD SALES AND SERVICE (Ford City Shopping Center)
4424 West 77th Street, Chicago, Illinois — Phone 581-5858

YOURS FREE!

... This fine Electric Clock to remind you it's time to save ...

Šį puikų G. E. laikrodį gausite nemokamai atidarydami naują sąskaitą \$500.00 arba daugiau, arba tokią sumą pridėdami prie dabartinės savo sąskaitos. St. Anthony Savings turi gausų taupymo planų pasiūkimą, įskaitant ir 6% Special Housing Certificate of Deposit, aptarnauti visus Jūsų taupymo reikalavimus. Tik po vieną dovaną šeimai, pasiūlymas baigsis sausio 15 d. Dovaną paštą nesiunčiama. Skambinkite arba atvykite dar šiandien.

Saint Anthony Savings

1447 SO. 49TH COURT • CICERO, ILL. 60650
PHONE: 656-6330
Member Federal Savings and Loan Insurance Corporation, Washington, D.C.
Joseph F. Gribsoukas, Executive Secretary
OFFICE HOURS
Daily 9:00 to 5:00; Monday 9:00 to 8:00
Saturday 9:00 to 1:00; Wed. Closed

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS FOR A HAPPY AND PROSPEROUS NEW YEAR.
Courtesy of
VALIANT RESTAURANT
Serving The Finest Of Food
Phone 422-0345
7844 So. Cicero Ave., Chicago, Ill.

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS FOR A HAPPY AND PROSPEROUS NEW YEAR.
Courtesy of
DAD'S CLOTHES CARE
PROSPECT 8-9120
2619 W. 63rd St., Chicago, Ill.

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS FOR A HAPPY & PROSPEROUS NEW YEAR.
Courtesy of
Bartecki's Pharmacy
Expert Prescription Service
TEL. RELIANCE 5-5868
4259 W. 63rd St., Chicago, Ill.

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS FOR A HAPPY & PROSPEROUS NEW YEAR.
From the
Republic Bank of Chicago
6501 So. Pulaski Rd., Chicago, Ill.
TEL. 581-4500
Member F.D.I.C.

HAPPY NEW YEAR
DRESSLE'S BRIDGEPORT'S FINEST BAKERY
Home of the Original Dressle's
3256 S. Wallace — CA 5-2352

Remkite tuos biznierių, kurie skelbia dienraštįje "Drauge".

REAL ESTATE

FOR SALE BY OWNER — Vicinity of 66th & S. Knox Ave. 6 room, 2 bedroom brick bungalow. 1 1/2 baths, enclosed heated porch, rmany extras full base, 2 car gar. Near Catholic churches, schools, shopping. Retiring — out of state. Low 20's.
Call PR 6-7676 or PO 7-8911

45 ft California — mūr. 4 butai — 2 po 5 kamb. ir 2 po 4 kamb. Geros pajamos. \$52,000.
Mūr. biznio namas. Kepykla su visais įrengimais ir 2 butai. Tik \$22,000.
42 ir Rockwell — Mūr. 2 butai. 7 ir 6 kamb. Gero šildymas. Garažas \$31,500.
Prie Maria H. S. Mūr. 2 butai po 4 1/2 kamb. 12 metų. \$32,600

VAINA REALTY
Tel. RE 7-9515

ŽMONĖS PERKA NAMUS

Lengvų \$14,000 pajamų iš apartmentinio mūro, kuris ir 15 metų neturi. Pastatytas turtingam rajone. Kaina greitai pirkėjų \$77,000.
Kuklus namelis — 2 butukai pačiam Marquette pke. Kaina \$17,000, gal ir mažiau.
2 geri mūr. namai Brighton pke. Juoda virš \$16,000 nuomos ir m. gaisro išlaidos. Jei pamatysit, tai ir nupirkit už \$52,500.
5 butų šviestas mūras ir 3 auto mūro garažas. \$7,500 pajamų. Pačiam Marquette pke. tik dėl lėšos atiduoda už \$48,000.
Platus lotas Marquette pke. centrinėje gatvėje. Kaina — susitarim.
Pulkus didelis 2 po 6 kamb. mūr. Gero šild. Platus lotas, mūr. garažas \$29,500.
2-jų butų, 14 metų modern. mūr. 3-jų auto. mūr. garažas Marquette pke. \$36,000.
9 kamb. mūr. garažas kaip naujas. Geros pajamos. Arti mūsų \$19,600.

VALDIS REAL ESTATE
7051 S. Washtenaw Av. RE 7-7209

Restoranas — valgykla. 2-jų aukštų namas. Moderniški ir nauji įrenginiai. Jūdrų vieta. Labai geras biznis. Lengva aptarnauti.
3 butai ir biznio patalpa, rinktinė vieta. Marquette pke. \$43,000.
11 butų mūr. ir m. pastatymas. 60 p. sklypas. Geros pajamos. Gera vieta. Insurance — Income Tax Notary Public

SIMAITIS REALTY
2737 W. 43rd St., CL 4-2396

1 1/2 aukšto, 15 metų mūr. 2 butai — 5 kamb. (3 mieg.) ir 4 kamb. (2 mieg.) Prie 71 ir California. Atskira gazo šiluma. 2 auto garažas. Pajamos — duoklės pašalijimas.
11 butų, 10 metų mūr. namas Marquette pke. \$20,000 metinių pajamų \$136,500. Savininkas duos 7% pasko 1/2.

5 kamb. mūr. bungalow prie 7 ir Rockwell \$19,500.
LEONAS REAL ESTATE
INCOME TAX — NOTARIATAS, IMIGRACIJA
1735 W. 71st St. — 925-6015

PARDAVIMAS — VALDYMAS NAMŲ PIRKIMAS —
Butų nuomavimas — Income Tax Notariatas Vertimai
APDRAUDŲ AGENTŲRA

BELL REALTY
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2238

Tvarkingas, teisingas ir greitas patarnavimas visais Real Estate reikalais. Be to, veikia Notariatas, daromi ir liūdijimų vertimai. Tvarkomi Income Tax ir atliekami kit patarnavimai.

SIMKUS REAL ESTATE
NOTARY PUBLIC
4259 S. Maplewood Av., CL 4-7450

DEMESTO

VALOME KILIMUS IR BALDUS
Planuame ir vaškuojame visų rūšių grindis.
J. BUBNYS — Tel. RE 7-5168

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos, radijai, stereo, oro vėsintuvai.
Krautuvi Marquette Parke Pardavimas ir taisymas
MIGLINAS
2346 W. 69th St. — tel. 776-1486
Namų tel. — PR 6-1063

A. VILIMAS MOVING
Apdraustas perkarnstymas — Įvairių atstovų —
823 WEST 34th PLACE
Tel. — Frontier 6-1882

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

IESKOMA PIKRETI NUOSAVYBES PIETINĖJ Miesto DALY.
Rezidencijos arba apartmentiniai. Mokėjime grynais, Skubiai!
MR. PRICE — Tel. 752-6067

CICERO! Gražas 2-jų butų mūrimis, 4 ir 4 kamb. Rūsūs. Dvigubas sklypas. 2 maš. garažas. Savininkas apleidžia miestą. Įkainuota skubiam pardavimui, tik \$22,900. SVOBODA, 3739 W. 26th St. LA 1-7038 arba TO 3-2460.

MISCELLANEOUS

IS MODELINŲ NAMŲ BALDAI
Galima pirkti dalimis ir išmokėtina 30% iki 50% nuolaia
SOUTHWEST FURNITURE CO.
6200 S. Western Tel. GR 6-4421

RICMOND AUTO SERVICE
2934 West 63rd Street

Užsieninių ir vietinių auto taisymas. Patyrę mechanikai. Elektroninis motoro patikrinimas. Vilkikas. Kreiptis. Tel. GR 6-3134 arba GR 6-3353. Savininkas Juozas (Joe) Juraitis.

A. ABALL ROOFING CO.
Isteigta prieš 49 metus. Dengiame visų rūšių storus. Turime arba dedame naujus kaiminius rūsus, atkamuosius vamzdžius. Turime iš lauko. Taisome mūrą "tuck pointing". Pinal apsidraudę. Visas darbas garantuotas.
Tel. — LA 1-6047
Apkalkiavimai nemokamai. Skambinkite bet kurio laiku

COSMOS PARCELS EXPRESS SIUNTINIAI I LIETUVĄ
Licensed by VNESHPOSLYTORG 2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
3333 S. Halsted, Chicago, Ill. 60608
Tel. WA 5-2737; 251-3320
Savųjų prekių pasirašymas, foto, įklat, siuntiniai, maistas, dovanos, įklat, siuntiniai ir automobilių. TETIFIKATAI ir AUTOMOBILIŲ. P. Zukauskas

DAZYMAS
Ilgiai dažau namus iš vidaus ir auke. Vauai kilimus ir baldus. Pilna aprauda
J. RUDIS — Tel. CL 4-1050

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS SIUNTINIAI I LIETUVĄ
Jūsų prekių didelis pasirinkimas. Au omobilių, siuntinių, televizijos, do er. sertifikatai, maistas, akordeona 2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
TELEF. WA 5-2787

APDRAUDŲ AGENTŲRA

J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave., PR 8-2238

MOVING
SERENAS perkrausto baldus ir kitas daiktus. Ir iš toli miesto lėdimai ir pilnas aprauda.
2047 W. 67th Place — WA 5-8083

SIUNTINIAI I LIETUVĄ ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Av. Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

Kas tik turi gerą skonį, Visą perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
LIEPONIS

FURNITURE CENTER, INC.
Marquette Pk., 6211 So. Western PR 8-5875

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais uždaryta.

FRANK'S TV and RADIO, INC.
3240 SO. HALSTED STREET Tel. — CA 5-7252

RIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS. SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

HELP WANTED — VYRAI

CABINET ASSEMBLERS

You must have 2 to 3 years experience

Contact **JOE CHURNEY**

Tel. — MI 2-0200

HELP WANTED — MOTERYS

HOUSEWIVES

Go to work after children are in school, return home before they do. Holidays & weekends off.

APPLY NOW

Can Start After The Holidays.

NEW Mc DONALDS RESTAURANT

2111 Midwest Rd., Oakbrook, Ill.
Phone — 627-9675

FURNITURE FOR SALE

FROM SPAIN — winding staircase to Sardi and shields, chain pumps, Izabella chandelier — sec. nces, conquistador bridge, Torquemada confessor cabinet, 17th century treasure chest. All authentic — 2 sofas. Black oak mediter, AMFM stereo. Paff sewing machine.
Call, 327-2920 or 327-1632
2235 N. Clifton, Chicago, Ill.

Experienced Choice

BEEF BONER

For New USDA Plant in Oak Lawn, Illinois

STEADY WORK — GOOD PAY
Call: 582-2361 or 583-2183

CARS FOR SALE

SELL YOUR CAR BY PHONE

ANY YEAR OR MODEL

7 DAYS WEEK 9-9

CALIFORNIA BUYERS

TOP CASH PAID

456-7215 452-9146

CONTRACTORS

Heating Contractor

Irengiu naujus ir perstatav senus visų rūšių namų apšildymo pečius ir air conditioning — naujus ir senus namus. Stogų rinas (gutters), vandens šildymui boilerius Turin ir leidimus dirbti mieste bei užmiesčiuose. Darbas atliekamas greitai ir skubiai. Apkalkiavimas nemo kamai.

DOMAS ZUKAUSKAS

HEATING & SHEET METAL
4444 S. Western, Chicago 9, Ill.
Telefonas VI 7-3447

REIKIA VIZITINIŲ KORTELIŲ?

Vizitinių kortelių naudojimas yra gražas paprotys. Biznierių jas plačiai naudoja, be to, ir visų luomų atstovams turėti gražas vizitines korteles.

"Drauge" galima gauti visokių vizitinių kortelių atspausdintų įvairiomis raidėmis. Kainos visiems prieinamos. Greitai atliekamas užsakymas.

Kreipkitės į "Draugą" spaustuve visais panašiais reikalais. Būsime patenkinti kiekvieną kartą.

tee-off on birth defects with ARNOLD PALMER

give to the March of Dimes

TAURŪJŲ AUKŠTAITIJOS SŲNŲ AMŽINYBĖN IŠLYDEJUS

J. J. VARGŪNAS

Šių metų lapkričio 29 d., po sunkios ir ilgos ligos, šv. Kryžiaus ligoninėje, Chicagoje, žemąją kelionę baigė vyresniosios kartos taurus lietuvis a. a. Kazimieras Ivanauskas.

A. a. Kazimieras Ivanauskas per savo ilgą amžių išgyveno daug sunkių, skaudžių valandų, tačiau jo gyvenimą dabino ir šviesūs pragiedruliai. Neteikė šio tauraus vyro, geraširdžio žmogaus mąstome apie jo nueitą gyvenimo kelią ir jame sutinkame daug ką gražaus, pamokančio.

Vėlonis buvo gimęs 1883 m. rugsėjo 6 d. Dapšionių kaime, Smilgių valsčiuje, Panevėžio apskr., neturtingų šeimoje. Vos penkerių metų sulaukęs, liko našlaičiu. Kiek paaugęs išleista tarnauti pas svetimuosius, gano bandas, dirba ir kitus sunkius ūkiškus darbus, sušales, apipylęs ir nedavalges. Pieninėlio dalia sunki, bet iš jos vaikystėje Kazimieras daug ką išmoksta. Jo širdin įauga Dievui meilė, tvirtas tikėjimas, išmoks ta mylėti artimą. Kiek patarnavęs klebonijoje, ir sulaukęs 19 metų, Kazimieras ryžtasi išskeliantį platų pasaulį laimės ieškoti. Pasiėmęs džiūvintų duonos iš gimtųjų namų ir ryšulėlį ant pečių iškeliauja Amerikon, vildamas gražesnio gyvenimo.

Čia ji pastinka sunki emigrantų dalis, sunkūs darbai fabrikoje ir ūkiuose, centai atlyginimo. Bet jaunas Kazimieras nusimena. Jis kovoja su gyvenimu, vildamas nugalėti sunkumus ir užsitikrinti šviesesnį gyvenimą. Sunkiai dirbdamas, dešimt centų, dešimt centų ir kiek susitaupo pinigų. Aušta Lietuvai laisvės ryšas ir Kazimieras Ivanauskas negali sunkiai uždirbtų centų ir stambesne suma perka laisvės bonus. O 1922 metais ir jis pats atvyksta nepriklausomai Lietuvoje su viltimi čia įsikurti. Pasivilgęs apsisprendžia sukurti šeimą ir čia 1923 m. per Sekmines veda taip pat našlaitėlį Pranatę Janušauskaitę iš Džiugonių kaimo, Sidabravo parapijos. Po vestuvių apkeliauja visą Lietuvą ir tų pačių metų rudenį vėl sugrįžta Amerikon. Dabar jau dviese grumiasi su gyvenimo sunkumais, tačiau tvirtai ir ryžtingai. Kazimieras dirba įvairius darbus pas ūkininkus, krautuvėse ir pagaliau Chicagoje Dievo Apvaizdos parapijoje, 18-toje kolonijoje įsigijo nuosavą maisto prekybą ir ją išvaidė per 28 metus, iki išėjo 1962 m. į ramens gyvenimą.

A. a. Kazimieras Ivanauskas buvo kilnios širdies žmogus, jis

mylėjo artimą gal daugiau kaip pats save. Jis sunkiai uždirbtu centu dalinosi su alkanais, turėdamas tvirtą tikėjimą savo aukomis rėmė vienuolius, lietuviškas organizacijas, parapijas, pačią savo artimiesiems likusiems Lietuvoje. O po karo kiek jis priglaudė į savo namus naujųjų ateivių, kiek jų atsikvietė pats sudarydamas sutartis, parūpindamas jiems darbo ir butus.

Savo jaunystės metais vėlonis aktyviai dalyvavo įvairiose lietuviškosiose organizacijose, sunkumų metais pats guodėsi ir kitus drąsino nemusiminti. Visą širdimi dirbo savajai parapijai, eidamas įvairias parapijoje pareigas. Jis buvo žinomas būdo, tačiau linksmas suėjimuose, mėgstas kiti klausyti, kiti įsitikinimus gerbti, niekada piktų ar blogų žodžių neatsilėpavo apie kitus. Su meile ir gera širdimi visus priimdavo, su visais pasidalindavo savo gyvenimo dalimi. Plėšikų buvo sužeistas, tačiau Dievui jam davė gerą sveikatą ir sulaukė 87 metų amžiaus.

Ivanauskų šeimos džiaugsmas buvo du vaikučiai — sūnus Albertas ir dukrelė Elena. Abu gražiai išaugino, gražiai išauklėjo ir jiems perdavė savo širdies gerumą, gi vaikučiai niekada nepamiršo savo tėvų ir sunkios ligos atveju valandų valandomis išbūdavo prie mylimo tėvelio lovos, vis atspirsdami jo, gal kada gyvenime esą nepaklausė ar užgavė.

A. a. Kazimieras Ivanauskas buvo paprastas žmogus, tačiau savo darbais ir elgsena prilygo didiesiems žmonėms. Jis buvo savamokslis, tačiau jo namuose per ilgus metus rado vietos visa lietuviška spauda, žurnalai ir knygos. Gi "Drauga" jis skaitė nuo pat pirmojo numerio ir dar tris dienas prieš mirtį jis savo pavargusiose rankose ir labai greit gestančiu

A. a. K. Ivanauskas

žvilgsniu laikė "Draugą" ir ji skaitė, tarlimas noris žinoti kas dedasi lietuviškajame pasaulyje.

Užgeso gyvenimas tauraus Aukštaitijos sūnaus. O jis dar taip neseniai atšventęs savo 87 gimtadienį pasakė: "Gyvenimas prabėgo kaip viena diena. Norėjęs dar gyventi, norėjęs pamatyti, kada gi kelsis ir mano Tėvynė laisvam gyvenimui. Norėčiau ją aplankyti, nors joje pasiliko mano vaikystės sunkių dienų atminimas", — kalbėjo savo artimiesiems.

Neišsipildė jo viltys. Laidotuvių Evans koplyčioje per dvi dienas su juo atsisveikinti atėjo šimtai jo amžininkų, bičiulių, organizacijų, pažįstamų ir giminų. Su juo atsisveikinti atvyko kun. Kardauskas, kun. K. Barauskas, kun. Činikas, kun. Micūnas, kun. dr. J. Prunskis, tėvų jėzuitų provinciolas kun. G. Kijauskas, SJ, tėvas Kubilius, tėv. A. Kezys, kun. Z. Gelazius, kun. J. Lechavičius, kun. S. Santaras, parapijos klebonas kun. A. Zakarauskas, kun. Kuzmickas, kun. Urbaitis ir kiti. Šv. Kazimiero seselės iš visų pataipų, vienuolyno, Marijos aukštesniosios mokyklos, Gimimo Šv. M. M. parapijos mokyklos ir kit.

Budinių metų koplyčioje maldas atkalbėjo kun. B. Sugintas, ponis Stirbėnė, Putnamo seselių vardu p. Pupienė ir laidojimo išvakarėse rožinį sukalbėjo kan. V. Zakarauskas, organizuotai dalyvaujant šv. Vardo draugijos nariams. A. a. Kazimieras Ivanauskas artimųjų prišimtas gausybėje šv. Mišių ir vienuolynų bei organizacijų, kurių jis buvo amžinas narys.

Gruodžio 2 d. Gimimo Šv. P. M. lietuvių parapijoje už vėlonio sielą buvo atlaikytos kan. V. Zakarausko šv. Mišios ir kitos laidojimo apeigos. Pamaldų metu kan. V. Zakarauskas jautriu ir gilios prasmės žodžiu prisiminė a. a. Kazimiero Ivanausko nueitą kelią ir jo kilnius darbus Dievui, Bažnyčiai, vienuolynams, organizacijoms ir kiekvienam lietuviui. Nereikia būti garsiam, bet reikia būti kilnaširdžiam žmogui, kad paskutinėje žemės kelionėje tave atsimintų tiek daug draugų, artimųjų, pažįstamų, — kalbėjo pamokslininkas, primindamas, kad vėlonis iš Tėvynės teišinėse sausos duonos kąsnį ir mažą ryšulėlį, tačiau drauge išsinešė tikėjimą Dievu ir meilę žmonėms.

Iga automobilių vilkstinė padėjo vėlonį į amžino poilsio vietą — šv. Kazimiero lietuvių kapines, kur šeimos skyje, pagal visus lietuviškas tradicijas ir buvo palaidotas. Paskutinės laidojimo apeigos atliko kan. V. Zakarauskas, tardamas nuodėdų paguodos ir užuojautos žodį vėlonio našlei Pranutei I-

vanauskienei, vaikams bei artimiesiems.

Paskutinį patarnavimą atliko karsto nešėjai: du anikai Arturas ir Kristupas, giminės Algis Varnas, Mikas Lukas, H. Alekno ir Pranas Gudaitis.

Tauraus lietuvių ilgo gyvenimo kelias baigtas. Jo darbai ir pavyzdingas gyvenimas telieka mums kilnių pavyzdžių, kaip reikia gerbti ir mylėti artimą, kaip mylėti Dievą, kaip aukotis ir aukoti kitų gerovei. Toks tai

JONAS TAMOSAITIS

1-jo Pasaulinio karo veteranas

Gyveno 6533 S. Talman Avenue, Chicago, Illinois.

Mirė gruodžio 21 d., 1970, sulaukęs 68 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Kilo iš Raseinių apskrities, Valdaikos parapijos, Vėlonės kaimo.

Amerikoje išgyveno 55 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime draugai Elzbieta Katynas su šeima, Lietuvoje brolis Antanas Tamokaitis su šeima ir sesuo bei kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Eudeikio koplyčioje, 4330 S. California Avenue.

Laidotuvės įvyks treč., gruodžio 30 d. iš koplyčios 8:45 val. ryto bus atlydėtas į šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už vėlonės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Lietuvių šv. Kazimiero kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidojimo apeigose.

Nuliūdę: Brolis, sesuo ir kiti giminės.

Laidotuvių direktorius D. Gaidas ir G. Daimid. Telefonas LA 3-0440.

A. + A.

WILLIAM KAZLAUSKY

Gyveno 6943 So. Talman Ave., Chicago, Illinois.

Mirė gruodžio 28 dieną, 1970 m., sulaukęs 47 metų amžiaus.

Gimė Chicagoje. Pasiliko dideliame nuliūdime motina Frances Kazlauskis ir kiti giminės ir draugai.

Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 West 71st Street. Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, gruodžio 31 dieną iš koplyčios 9:00 val. ryto bus atlydėtas į šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už vėlonės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Lietuvių šv. Kazimiero kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidojimo apeigose.

Nuliūdę: Motina ir giminės.

Laidotuvių direktorius Donald A. Petkus, Telefonas — 476-2345.

JONAS POVILAITIS

Palaidotas 1970 m., gruodžio 28 d., Omaha, Nebraska, Kalvarijos kapinėse.

Dideliame skausme lieka:

Žmona Jadvyga,
duktė Loreta, sūnus Ringaudas ir
marti Valė su šeiminėmis.

15% — 20% — 30% pigiau mokėtis už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas

FRANK ZAPOLIS

3208 W. 95th Street, Chicago, Illinois. Tel. GA 4-9654 ir GE 6-4339

GELES

Vestuvės, banketai, laidojimo ir kitokios programos. GUZARUSKY, Beverly Hills, California. 4442 W. 62nd Street, Chicago, Illinois. TEL. FR 3-0832 — FR 3-0834

Remkite tuos bismierius, kurie atkalbina "Draugą"

Perskaitykite "Draugą", duokite kitiems pasiskaityti.

DRAUGAS, trečiadienis, 1970 m. gruodžio m. 30 d.

IF YOU DON'T
USE ZIP CODE
DON'T GRIPE
ABOUT THE MAIL

Always use Zip Code. Then maybe you'll find there's nothing to gripe about.

Advertising contributed for the public good.

Brangiai draugei

A. + A. Marijai Babušienei mirus,

jos vyrui JUOŽUI, sūnui ARVYDUI su šeima, sūnui VYTAUTUI ir kitiems giminėms reiškiamo giliausią užuojautą ir kartu liūdime.

Bronė ir Kazys Eringiai
Marcelė Razevičienė

A. + A.

IRENE PLATKUS

MEISTINIKAITĖ

Gyveno 4029 S. Maplewood Ave., Chicago, Illinois.

Mirė gruod. 27 d., 1970, sulaukęs 50 m. amžiaus.

Gimė Chicagoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime vyras Richard, sūnus Francis, tėvas Frank Meistnik, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklaušė Brother Rice High School Mothers Club.

Kūnas pašarvotas Petro Bielinio koplyčioje, 4318 S. California Ave.

Laidotuvės įvyks ketv., gruod. 31 d. iš koplyčios 8:30 val. ryto bus atlydėta į šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už vėlonės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Lietuvių šv. Kazimiero kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidojimo apeigose.

Laidotuvių direktorius Petras Bielinis. Tel. LA 3-3572.

Nuliūdę: VYRAS, SŲNUS ir TĖVAS.

EUDEIKIS

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID

Laidotuvių Direktorai

Trys Moderniškos Koplyčios

4330 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-9600

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

— TĖVAS IR SŲNUS —

TRYs MODERNIOS KOPLYČIOS:

2533 West 71st St. Telef. GRoweHill 6-2345-6

1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09

AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEP. C. LACK IR SŲNOS

(LACKAWICZ)

2424 W. 69th Street Tel. REpublic 7-1215

2314 W. 23rd Place Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S. California Ave. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. Lithuania Ave. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 So. Halsted Street Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. Lithuania Ave. Tel. YA 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel. OL 2-1003

LEONARD BUKAUSKAS

IR SŲNUS

649 E. 162nd Street, South Holland

10821 South Michigan Avenue, Chicago

TEL. — OO 4-2223

JOHN SHATS

Gyveno 4424 So. Homan Ave. Staigiai mirė gruod. 29 d., 1970, 3:30 val. ryto, sulaukęs senatvės.

Gimė Lietuvoje. Kilo iš Vabalninkų parapijos.

Amerikoje išgyveno 60 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Domicelė, pagal tėvus Rubizaitė, duklė Beatrice Koepp.

Žentas Walter, sūnus Vito, marta Bernice, viso 7 anūkai, brolis Peter, jo žmona Ona ir kiti giminės.

Kūnas pašarvotas Edward P. Patka koplyčioje, 4358 So. Richmond St.

Laidotuvės įvyks ketv., gruodžio 31 d. iš koplyčios 8:45 val. ryto bus atlydėtas į St. Agnes parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už vėlonės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Lietuvių šv. Kazimiero kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidojimo apeigose.

Nuliūdę: Žmona, duklė, sūnus, žentas, marta ir anūkai.

Laidotuvių direktorius Petras Bielinis. Tel. LA 3-3572

A. + A.

ELINOR ANNA KARPUS

RASTENAITE

Gyveno 852-B Park Drive,

Mountain View, California 94040

Mirė gruodžio 27 d., 1970 m., sulaukusi 47 metų amžiaus.

Gimė Chicago, Illinois.

Pasiliko dideliame nuliūdime vyras Juozapas, dukra Anita Belcher, žentas William, dvynukai sūnūs: Juozapas ir Jurgis, anukė Shawn Belcher, motina Ursula Rastenienė, sesuo Donna Aldona Žilienė, jos vyras Benediktas ir šeima, brolis Danielius Rastenis, brolėnė Barbora ir šeima, pusbroliai Kazimieras Karėckas su žmona Louise ir šeima, ir Jonas Rastenis su šeima. 2 tetos: Kotryna Skrebiene ir Apolonija Kaminskienė su šeiminėmis, krikšto motina Ona Hill su šeima.

Vėlonė buvo amžina narė šv. Pranciškaus Seserų Rėmėjų dr. jos ir priklausė Šaliesčių draugijai.

Kūnas pašarvotas Colonial koplyčioje, 96 El Comini Real, Mountain View, California.

Laidotuvės įvyks ketv., gruodžio 31 d. iš koplyčios 8:30 val. ryto bus atlydėta į šv. Juozapo bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už vėlonės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į šv. Klaros kapines.

Nuosirdžiai prašome visus gimines, draugus ir pažįstamus pasimelsti už a. a. Elinorą sielą.

Didžiai nuliūdę: Vyras, dukra, sūnūs, motina, anukė, sesuo, brolis ir kiti giminės.

APLINK MUS

× Kun. Pranas Garšva, Draugo moderatorius, gruodžio 29 d. išvyko į Putnam, Conn. į redakciją grįš sausio 7 d.

× Raimundas ir Lynda Šimučiai Kūčių dieną sulaukė trečio sūnaus, kuris bus pakrikštytas Tomo vardu. Tai brangi Kalėdų dovana ne tik tėvams, bet ir seneliui bei močiutei Leonardui ir Angelai Šimučiams, kurie džiaugiasi jau keturioliktoju anūku.

× Advokatas Povilas Žubakis, JAV LB tarybos narys iš Chicago, įeina į naująją JAV Lietuvių bendruomenės įstatų keitimo komisiją.

× "Lituanus" žurnalas pagal planą privalejo, o pakirais atvejais ir galėjo būti geresnis, tačiau redakcija nevisuomet turėjo didesnę pasirinkimą rašiniui, o tuo labiau tematikos ir netai pažadėtojo rašinio sulaukdamo labai pavėluotai, kas vertė improvizuoti, talpinti rašinį mažiau surištą su numerio tematika.

× Gražina ir Donius Varnaičiai persikėlė gyventi į Woodridge miestelį netoli Lemonto. Jų vaikai Dana ir Povilas jau užsiregistravo ir lanko Lemonto Maironio lituanistinę mokyklą.

× "Vienas pataria liest, kitas — tokiu pat palikt", kurio klausyt, 312 Alvido radio pasakaita šį ketvirtadienį, gruodžio 31 d., 10 v. r. Barcus radijo šeimos valandoj.

× Vincas Dubauskas, Woodhaven, N. Y., dėkodamas už "Draugo" kalendorių, prisuntė 7 dol. auką. Ačiū.

× Žodžiai sujudina — pavyzdžiai patraukia. Gražūs pavyzdžiai — aukos lietuviškai spaudai. "Draugų" aukomis parėmė: po 3 dol. — Ann Mokkus, Ant. Piktūžis, J. Žebrauskas, Kazys Gimžauskas, Anna Mažeika, Just. Sidlauskas, K. Janulis; po 2 dol. — A. Keturakis, P. Jakaitis, T. Zupkus, J. Sližas, J. Bilevičius. Labai ačiū.

× Birutė Navickienė, JAV LB Lemonto apylinkės valdybos pirmininkė, parūpino įvairių lietuviškų kalėdinių papuošalų bei kitokių eksponatų Lemonto Istorijos draugijai surengti parodai. Ši amerikiečių paroda vyksta gruodžio ir sausio mėnesiais Lemonte.

× "Laiškų Lietuviams" metinė šventė — dainos ir poezijos vakaras įvykis 1971 m. kovo 27 d., 7 val. vak. Jaunimo centre. Programą atliks solistė Gina Čapkauskienė ir mūsų jaunieji poetai.

× Antanas Budrikis (Richmond Hill, N. Y.) sveikina savo draugus ir pažįstamus. Vietoje kalėdinių ir Naujųjų Metų sveikinimo kortelių paukojo 20 dol. Brazinskių bylos gynybos reikalam.

× Maloniai kviečiame atsilankyti į Santaros šviesos ruošiamą Naujųjų Metų sutikimą, gruod. 31 d., 8 v. v., Playhouse Theatre, 2515 W. 69th St. Rasite daug malonumo tik už 8 dol. asmeniui, grojant orkestrui, su šampanu ir užkandžiais Staliukus užsakyti tel. 434-6322 arba 436-5369. (pr.)

× Beverly Shores Lietuvių Klubas kviečia visus sutikti Naujosios Metus p. Jonyno salėje, Chesterton, Indiana, prie Veden Rd., tarp 12 ir 20 kelio. Vaziuojant 20-ju keliu į rytus pasukti į šiaurę už 1¼ mylios 49-tą kelią pravažiuoti.

Bus vakarienė, gros Ažuolų Stelmoko orkestras. Dėl rezervacijos skambinti p. Jonynui tel. (219) 926-4400. (pr.)

× A. a. Bernardas Petkus, chigiečių Tomo ir Adelės Petkų sūnus, žuvęs automobilių nelaimėje, Kalėdų antrąją dieną, palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Velionis buvo 23 metų, ką tik baigęs Marquette (Milwaukee) universitetą, lektorėavo tame pačiame universitete, kartu ruošdamasis aukštesniajam mokslo laipsniui.

× Lietuviai gali pasiųsti telegramas JAV prezidentui ar kitiems pareigūnams tik už vieną dolerį, jei telegrama nėra ilgesnė negu 15 žodžių, skambindami telefonu 863-4321, Opinion Message. Telegramomis galima reikalauti, kad Coast Guard pareigūnai būtų patraukti teismo atsakomybėn.

× Lemonto Maironio lituanistinė mokykla gruodžio 19 d. lankėsi Balzeko muziejuje, kur jo savininkas Balzekas mokiniams suteikė daug įdomių paaiškinimų. Išvykai vadovavo mokyklos tėvų komiteto pirmininkas ir mokyklos vedėjas Kęstutis Biskis. Dalyvavo mokiniai ir mokytojai: Birutė Navickienė, Mėta Burbienė, Marija Kucinienė, Zina Katiliškienė ir Vytautas Kamantas. Lemonto Maironio lituanistinę mokyklą šiuo metu lanko 63 mokiniai, moko 10 mokytojų.

× "Laiškų Lietuviams" straipsnio konkursas baigiasi 1971 m. vasario 16 d. Šių metų konkurso premijų mecenatai yra Vincas Kuliesius ir Stefania Rudokienė. Konkurso vertimo komisiją sudaro: Ramunė Kvilytė, Juozas Masilionis, kun. Antanas Nockūnas, Aldona Šimaitienė ir Jonas Šoliūnas. Daugiau informacijų apie konkursą galima rasti "Laiškuose Lietuviams".

Poetui B. Brazdžioniui viešint Chicagoje, susitiko būrys rašytojų. Iš k. į d.: K. Bradūnas, Gr. Tulauskaitė, B. Brazdžionis, J. Vaičiūnienė ir LR D. pirm. L. Andriekus. Nuotrauka A. Gučinskio

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

LIETUVIŲ VAIKŲ KALĖDINĖ ŠVENTĖ

Gruodžio 20 d. Zions evangelikų liuteronų lietuvių parapijos salėje buvo sukurta lietuvių vaikų kalėdinė šventė, sekmingai praėjusi, nes vaikučiai buvo gerai pasiruošę.

Parapijos Krikšč. auklėjimo komiteto vardu žodį tarė Henrikas Sedaitis. Programos pranešėjos buvo Laima Baksaitė ir Adelė Hermanaitė. Eilėraščių pasakė: Lilija Kedaitis, Robertas Balandis, Algis Hermanas, Lilija Schleiter, Viktoras Česna, Danna ir Raymondas Juodžiai, Rūta Juodis, Lynn Noetzel, Rita Šikšnius, Silvija ir Elisabet Scheiter, Irma Murauskas. Vaidinimą: "Piemėnėlio Jobia kelias į Praktelę" išpildė: Arnoldas Pilmonas, Darius Murauskas, Kristina Sedaitis, Jurgis Hermanas, Eddie Kubilius, Dennis Hermanas, Robertas Šikšnius. Pianinu skambino: Robertas Šikšnius, Rūta Kasilius. Giedojimus palydėjo Anita Česna. Eilėraščių pasakė Danna ir Steve Bikeris. Mokytoja Liucija Šikšnienė tarė žodį mokiniams choristams choristo sagutės įteikimo proga. Tėvų komiteto vardu kalbėjo Ona Pilmonienė, Tėvų komiteto nariai suorganizavo vaikų apdovanojimą ir parėmė bendrą kavinutę — vaises. Vaikai chorą giedodavo — Mes papuošime eglutę ir "The little drummer boy". Pats choras vadinamas Jaunuolių chor, nes jame gieda eilė jaunuolių, kurie jau yra konfirmuoti.

Kalėdų eglutės parengimo darbus dirbo: Georg Kasilius ir Andr. Pilmonas. Talkos darbą padėjo dirbti: Joh. Fetting, Otto Šneideraitis, Adam Schlicht, Erwin Bernecker, Margaret Kasilius. Eglutė (dirbtinė) yra papigintai pirktas. Pats kamienas yra padirbtas. Tuo būdu labai pigia kaina įsigyta kalėdinė eglutė.

Lietuvių kalbos mokykla pra dės mokymą šeštadienį, sausio 9 d., 9:30 v. Sekmadienio mokykla vėl prisidės sekmadienį, sausio 10 d., 10:30 val. K.

IS ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBES

— Lietuvių Fronto bičiulių tarybą sudaro dr. Kazys Ambrozaitis, dr. Petras Kisieliūnas, dr. Antanas Razma, Leonardas Valiukas, dr. Zigmantas Brinkis, dr. Antanas Klimas, Pilypas Narutis, Leonas Prapuolenis, Antanas Sabalis ir pagal statutą "J. Laisvę" redaktorių Juozas Kojelis. Tarybos pirm. dr. P. Kisieliūnas.

— "Garsas" LRK susivienijimo laikraštis turi anglišką skyrių, kurį redaguoja kun. P. Čiņnikas, MIC. Kalėdiniam numerio be aktualių žinių išspausdintas ir Al. Barono apsakymėlis "A Christmas Accordeon".

AUSTRALIJOJE

— Lietuvis laimėjo tarptautinį konkursą. Belgijoje buvo naujų žemės ūkio mašinų projektuotojų konferencija, ir joje konkurso būdu inž. Juozui Pelenauskui pavyko sukonstruoti automatinę šieno surinkimo mašiną. Darbas užtruko 3 metus. Bandymai vyks Australijoje, bet pati mašina bus gaminama ir pardavinėjama Europoje. Inž. J. Pelenauskas yra ne tik sumanus išradėjas inžinierius, bet ir veiklus visuomenininkas, buvęs LB Melbourne apy. valdybos pirmininkas, o dabar vicepirmininkas.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

— Ingrida Korsakaitė paruošė knygą "Gyvybinga grafikos tradicija", kurioje apžvelgiama lietuvių liaudies meno tradicijų raida lietuvių garfikoje, jų tautinis savitumas, liaudies meno poveikis atskirų grafikų kūrybai. Knyga gausiai iliustruota grafikų darbais. 240 pusl.

JONAS MINELGA

KALĖDOS

Ei, mergytės rampampurės, Tik pažvelkit jūs per langą: Kyla rankos ir kepurės, Dzinguliuokis gatvė žvanga. Nė tai rogės, nė tai ratai Per pusyną guru-guru. Nauji Metai! Nauji Metai, Žiūrime, kuo sukt link durų.

Plerpia dūdos ir birbynės, Pučia Linas, pučia tėtė. Mamos, tetos ir kamynės Šlūsia laimės mums linkėti. Girgžda sniegas, Pokši tvoros. Ugnį skelbia ciklus batai. Dunda būgnai. Sukas poros. Nauji Metai! Nauji Metai!

KALĖDOS

Kalėdos, Kalėdos! Kristus ateina, Mažas Kūdikėlis, Jau gimsta šiandien. Mūsų Dievas, Mūsų Karalius, Šventas ir geras, Ir galingiausias.

Gintaras Grušas

Manc Tėvynei

Toli už jūros Mūsų sapnai, Toli už vandens Mūsų sapnai. Tėvyne brangioji, Myliu labai, Tėvyne brangioji, Žydek skaisčiai.

Indrė Bildušaitė
13 metų

KALĖDOS

Aš labai laukiu žiemos. Man patinka sniege voliotis. Aš iš sniego padarau senį, bet svarbiausia, kad žiemą yra Kalėdos. Tai Jėzaus gimimo diena. Tą dieną visi gauna dovanų. Mano šeima visuomet Kalėdoms kviečia močiutę ir kitus gimines. Mamytė ruošia iškilmingus pietus. Po pietų mes einame prie savo dovanų. Per Kalėdas mes turime gražią, didelę eglutę. Mes pakabiname ant jos gražius bumbulius, o dovanas dedame po eglutę. Mūsų kieme yra trys didelės eglės, jas mes apkabiname raudonomis lemputėmis, tada jos labai gražiai atrodo.

Alduė Pleirytė,
Marquette Parko Lit. mok.
III skyriaus mokinė

KALĖDŲ REIKSMĖ

Buvo Kalėdų šventvakaris danguje. Angelai buvo tik baigę ruošti Karaliaus gimimo dieną ir laukė, kada jie pradės griežti vargonais ir giedoti giesmes.

Netoli Dievo sosto stovėjo angelėlis su sidabriniais sparnais. "Ką reiškia Kalėdos žmonėms ant žemės?" — kalbėjo jis savo draugams.

Piešė Ramona Stankutė

Marquette Parko Lit. mok. VII sk.

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų S-gos Chicago's skyriaus Redaguoja J. Placas. Medžiagą siųsti: 7045 So. Claremont Avenue, Chicago, Illinois 60636

Lietuvos laukų globėjas
Piešė Liadė Mickutė, Dariaus-Girėno lit. mokyklos 8 skyriaus mok.

Visagalis Dievas, išgirdęs angelų, pasiūkė jį ir jam tarė: "Tu galvoji, ką Kalėdos reiškia žmonėms ant žemės. Daug žmonių yra užmirę tikrą Kalėdų reikšmę". Dievas toliau kalbėjo: "Aš norėčiau, kad tu grįžtum į žemę ir surastum vieną žmogų, kuris žinos, kas yra tikros Kalėdos."

Angelėlis nelabai norėjo paklikti dangų Kūčių vakare, bet klausydamas Dievulio, greit nusileido žemei ir atsidūrė dideliame mieste.

Niekas nematė angelėlio, kai jis vaikščiojo tarp žmonių. Jis matė, kaip vieni žmonės buvo labai pavargę, kiti buvo linksmi. Visi vienas kitą sveikino.

Angelėlis prisiminė savo užduotį ir pradėjo ieškoti to vieno žmogaus. Pirmiausia jis sustojo Pranuko namuose. Pranukas buvo linksmas. "Is buvo gėvės dviratis, elektrinį traukinėlį, futbolą, pinigų ir daug knygių. Pranukas apsidžiaugęs pasakė: "Man patinka Kalėdos, nes aš gaunu daug dovanų."

Angelėlis nusiminė. Berniukui tik dovanos terūpėjo.

Angelėlis ėjo toliau. Jis nuėjo į didelę krautuvę pas jos savininką. Savininkas skaičiavo pinigus. Jis buvo linksmas. "Aš gavau daugiau pinigų per šias Kalėdas, negu per praeitą."

Angelėlis ir vėl nusiminė. Savi-kui rūpėjo tik pinigai, kuriuos jis gavo per Kalėdų dovanų išpardavimą.

Liūdnas angelėlis ėjo toliau.

Jis pamatė mergaitę, einant su krepšeliu pas aklą senutę. Angelėlis nusekė mergaitę. "Mama sakė, kad aš turiu būt gera ir maloni per Kalėdas. Aš atnešiau jums sausainiukų", tarė mergaitė. Angelėlis išėjo. Gerai, kad mergaitė buvo gera ir maloni, bet Kalėdos ne tą reiškia.

Buvo beveik vidurnaktis ir angelėlis jau buvo pavargęs. Jis tiek daug kur išvaikščiojo ir niekur nerado nė vieno žmogaus, kuris žinotų, kas yra tikros Kalėdos.

Angelėlis skubino toliau, ir priėjo bažnyčią. Įėjęs į bažnyčią, atsisėdo ir apsidairė. Kokia graži buvo bažnyčia! Kiek daug gėlių ir žvakelių! Buvo beveik kaip danguje. Angelėlis atsiduso ir pralinksmino. Jis ir vėl jautėsi arti Dievo.

Mišios prasidėjo ir choras pradėjo giedoti. Kunigas išėjo ir pradėjo kalbėti žmonėms. Jis pasakojo, kaip Kristus gimė Betliejuje, kaip piemėnėliai ir karaliai jį lankė. Kristus gimė, kad parodytų mums kelią į dangų. Jis ašėjo pas mus, nes Jis mus mylėjo. Kristus ir mirė už mus.

Angelėlis, išgirdęs tuo žodžius, nusišypojo. Pagaliau jis surado vieną žmogų — ne pilną bažnyčią žmonių — kuris žinojo tikrą Kalėdų prasmę. Kai pasibaigė mišios, angelėlis greit nuskrido į dangų patenkintas, atradęs žemėje Kristaus gimimo dieną.

Rasa Macviciūtė, 8 kl.
K. Donelaičio lit. m-lā

ZIAURUS IVYKIS

1970 m. lapkričio 23 d. buvo žiaurus įvykis. Netoli Martha Vineyard salos Amerikos Coast Guard atidavė lietuvių žvejų rušams. Lietuvių vardas yra Simonas Kudirka. Jis su rusais atplaukė laivu ("Sovietkaja Litva") arti prie Amerikos Coast Guard laivo "Vigilant". Jis persoko į Amerikos laivą. Rusai atėjo ant "Vigilant" laivo ir susitiko su amerikiečiais.

Amerikiečiai atidavė lietuvių rušams, o rusai ji žiauriai sumušė. Kai rusai jį mušė, jis šaukė — "Dieve, prašau, padėk man!"

Tai tikrai yra skaudus, žiaurus įvykis. Kaip Brazinskai, taip ir Simonas Kudirka išgarsino Lietuvą. Dabar visas pasaulis žino apie Lietuvą. Žino, kaip sunku gyventi dabar Lietuvoje. Žino, kokie žiaurūs komunistai ir kiek narsumo ir drąsos turėjo Brazinskai ir S. Kudirka, ieškodami laisvės.

Vytenis Senuta,
VIII skyriaus mok.
Brocktonas.

MANO VASAROS ATOSTOGOS

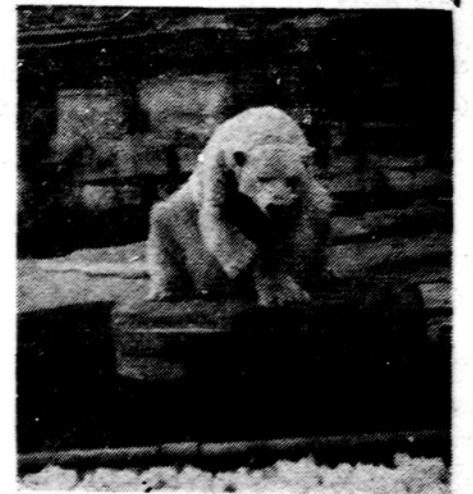
Savo atostogas aš praleidau stovykloje. Stovykloje aš daug ko išmokau. Išmokau naujų dainų ir šokių. Man labai patiko. Aš susipažinau su naujais draugais. Po trijų savaitių aš važiuoju namo. Kai grįžome iš stovyklos, nuvažiavome pas savo močiutę pasakyti jai "labas".

Liucija Savickaitė,
Worcesterio Aušros Vartų
lituanistinė mokykla

LAISKAS

Mielas Ričardai, Kalėdoms aš noriu Volkswagen, Corvete ir Porche su gazolinu, alyva ir padangom. Jauniausia sesutė Lina nori lėlės. Mano brolis Vaidotas nori gyvuliukų (Gerkl). Mano kita sesutė Rasa nori kitokio žaislo. Mano tėvelis nieko kito nenori, tik taikos ir ramybės. Mama ir to paties nori. Aš nežinau, ką aš nupirksiu savo būte ir seneliui. Aš manau, kad aš padarysiu jiems "Napkin holder" ir įdėsiu į jį nosines. Aš nežinau, ką nupirksiu Tau. Tavo draugas,

Darius Bobelis,
Maironio IV sk.,
Brooklyn, N. Y.

Jai patinka šaltis.
Al. Astašaitis foto

KELIONĖ Į KANADĄ

Per savo atostogas važiuoju pas savo pusseseres į Kanadą. Ten labai gražu buvo. Mes kartu žaidėm ir jojom ant arklių. Važiavom ir į kalnus. Mačiau gražių vietų. Laikas greit prabėgo, turėjau vėl grįžti namo.

Linda Naikelytė,
Worcesterio Aušros Vartų lit.
m-las mokinė

MANO SESUTĖ

Aš turiu sesutę. Jos vardas yra Daiva. Ji yra 3 metų. Po 2 metų ji eis į Vaikų darželį. Ji jau žino raides A, B, C, ir D. Ji kalba labai daug ir greit, kartais mes net nesuprantame, ką pasako. Bet ją mes visi labai mylime.

Arvydas Vizgirda, 2 skyr.
Brighton Parko Lit. mokykla.

LEDAI

Mergaitė: — Aš noriu trigubą porciją šokoladinių ledų su riešutais ir grietine.

Patarnautoja: — Gal pridėti vyšnių?

Mergaitė: — O, ne! Aš laikausi dietos.